DZIENNIK URZĘDOWY

KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO KRAKOWSKIEGO

Kraków Nr 6 Październik 1946 r.

TREŚĆ

A. CZĘŚĆ URZĘDOWA

OKÓLNIKI I KOMUNIKATY KURATORIUM:

B. CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

CZĘŚĆ URZĘDOWA

Poz. 171

DEKRET

z dnia 19 września 1946 r.

o zmianie rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 paździermika 1933 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych.

Na podstawie ustawy z dnia 3 stycznia 1945 r. o trybie wydawania dekretów z mocą ustawy (Dz. U. R. P. Nr 1, poz. 1) — Rada Ministrów postanawia, a Prezydium Krajowej Rady Narodowej zatwierdza, co następuje:

Art. 1. W rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 663), zmienionym dekretem z dnia 12 czerwca 194 6r. (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 175), wprowadza się zmianę następującą:

Art. 2 otrzymuje brzmienie:

,,Art. 2. Ustanawia się 12 grup uposażenia zasadniczego według następującej tabeli:

Grupa uposażenia	Kwota uposażenia miesięcznego w złotych
I	9.000
II	7.000
III	5.500
IV	4.200
V	3.500
VI	3.000
VII	2.800
VIII	2.600
IX	2.400
X	2.200
XI	2.100
XII	2.000

Art. 2. Wykonanie niniejszego dekretu porucza się Prezesowi Rady Ministrów, Ministrowi Skarbu oraz właściwym ministrom.

Art. 3. Dekret niniejszy wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 września 1946 r.

Prezydent Krajowej Rady Narodowej:
Bolesław Bierut
w/z Prezes Rady Ministrów
i Minister Ziem Odzyskanych:
Władysław Gomułka
w/z Minister Skarbu:
Tadeusz Dietrich
w/z Minister Obrony Narodowej:
Piotr Jaroszewicz
Minister Administracji Publicznej:
Władysław Kiernik
Minister Bezpieczeństwa Publicznego:
Stanisław Radkiewicz
w/z Minister Spraw Zagranicznych:
Józef Olszewski
Minister Sprawiedliwości:
Henryk Świątkowski
Minister Oświaty:
Czesław Wycech
Minister Kultury i Sztuki:
Władysław Kowalski
w/z Minister Rolnictwa i Reform Rolnych:
Bolesław Podedworny
Minister Leśnictwa:
Stanisław Tkaczow
Minister Przemysłu:
Hilary Minc
w/z Minister Aprowizacji i Handlu:
Kazimierz Sokołowski
Minister Zeglugi i Handlu Zagranicznego:
Stefan Jędrychowski
Minister Odbudowy:
Michał Kaczorowski
w/z Minister Komunikacji
Wincenty Jastrzębski
w/z Minister Pracy i Opieki Społcznej:
Edmund Giebartowski
Minister Zdrowia:
Franciszek Litwin
Minister Poczt i Telegrafów:
Józef Putek
w/z Minister Informacji i Propagandy:
Feliks Widy-Wirski

Poz. 172

ROZPORZĄDZENIE

RADY MINISTRÓW

z dnia 5 września 1946 r.

o okręgach szkolnych.

Na podstawie art. 2 ustawy z dnia 4 czerwca 1920 r. o tymczasowym ustroju władz szkolnych (Dz. U. R. P. Nr. 50, poz. 304) w brzmieniu zmienionym art. 53 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 grudnia 1934 r. o unormowaniu właściwości władz i trybu postępowania w niektórych działach administracji państwowej (Dz. U. R. P. Nr 110), poz. 976) zarządza się, co następuje:

§ 1. Dla celów administracyjnych w zakresie nauczania, wychowania i opieki nad dzieckiem dzieli się obszar państwa na następujące okręgi szkolne:

1) białostocki, obejmujący obszar województwa białostockiego, z siedzibą Kuratora Okręgu Szkolnego w Białymstoku ;

2) gdański, obejmujący obszar województwa gdańskiego z siedzibą Kuratora Okręgu Szkolnego w Sopocie;

3) kielecki, obejmujący obszar województwa kieleckiego, z siedzibą Kuratora Okręgu Szkolnego w Kielcach;

4) krakowski, obejmujący obszar województwa

krakowskiego, z siedzibą Kuratora Okręgu Szkolnego w Krakowie;

5) lubelski, obejmujący obszar województwa lubelskiego, z siedzibą Kuratora Okręgu Szkolnego w Lublinie;

6) łódzki, obejmujący obszar województwa łódzkiego i m. Łodzi, z siedzibą Kuratora Okręgu Szkolnego w Łodzi;

7) olsztyński, obejmujący obszar województwa olsztyńskiego, z siedzibą Kuratora Okręgu Szkolnego w Olsztynie;

8) pomorski, obejmujący obszar województwa pomorskiego, z siedzibą Kuratora Okręgu Szkolnego w Toruniu;

9) poznański, obejmujący obszar województwa poznańskiego, z siedzibą Kuratora Okręgu Szkolnego w Poznaniu;

10) rzeszowski, obejmujący obszar województwa rzeszowskiego, z siedzibą Kuratora Okręgu Szkolnego w Rzeszowie;

11) śląski, obejmujący obszar województwa śląskiego w siedzibą Kuratora Okręgu Szkolnego w Katowicach;

12) szczeciński, obejmujący obszar województwa szczecińskiego, z siedzibą Kuratora Okręgu Szkolnego w Szczecinie;

13) warszawski, obejmujący obszar województwa warszawskiego i m. st. Warszawy, z siedzibą Kuratora Okręgu Szkolnego w Warszawie;

14) wrocławski, obejmujący obszar województwa wrocławskiego, z siedzibą Kuratora Okręgu Szkolnego w Wrocławiu.

§ 2. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrowi Oświaty;

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Równocześnie tracą moc obowiązującą wszelkie przepisy, wydane w zakresie unormowanym niniejszym rozporządzeniem.

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski
Minister Oświaty:
Czesław Wycech

Poz. 173

ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW

z dnia 5 września 1946 r.

w spraie zmiany rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 września 1945 r. o należnościach w razie pełnienia czynności służbowych poza zwykłym miejscem służbowym oraz w razie przeniesienia na inne miejsce służbowe.

Na podstawie art. 10 rozporządzenia Prezydenta Rzczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 663) i art. 4 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu sędziów w sądownictwie powszechnym oraz prokuratorów (Dz. U. R. P. Nr 86, poz. 665) zarządza się co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 12 września 1945 r. o należnościach w razie pełnienia czynności służbowych poza zwykłym miejscem służbowym oraz w razie przeniesienia na inne miejsce służbowe (Dz. U. R. P. Nr 41, poz. 228) wprowadza się zmiany następujące:

1. § 2 otrzymuje brzmienie:

,,Funkcjonariuszom państwowym w razie podróży służbowej (komisji) lub delegacji do miejscowości położonej poza ich zwykłym miejscem służbowym należą się:

1) diety,

2) zwrot kosztów przejazdu,

3) zwrot kosztów noclegu".

2. § 4 otrzymuje brzmienie:

,,Za członków rodziny uważa się osoby wymienione w § 42a ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. o zasadach zaszeregowania funkcjonariuszów państwowych do grup uposażenia i automatycznego przechodzenia nauczycieli do wyższych grup uposażenia, o dodatkach lokalnych, funkcyjnych i służbowych oraz o umundurowaniu niższych funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 781) w brzmieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 czrwca 1946 r. (Dz. U. R. P. Nr 28, poz. 179)".

3. § 16 otrzymuje brzmienie:

,,Diety wynoszą dziennie 250 zł. Przy podróżach do m. st. Warszawy, do m. Gdańska, do m. Gdyni lub powiatu morskiego oraz na teren Ziem Odzyskanych dolicza się do diet 50 zł dziennie".

4. §§ 17 i 20 skreśla się.

5. Po § 39 wstawia się osobny rozdział w brzmieniu następującym:

,,Rozdział 2a.

Zwrot kosztów noclegu.

§ 39a. 1. Funkcjonariuszowi państwowemu przysługuje prawo do zwrotu kosztów noclegu za noce spędzone w miejscowości, będącej celem podróży lub delegacji służbowej podczas całego okresu pobytu w tej miejscowości.

2. Funkcjonariusz otrzymuje zwrot kosztów noclegu za noc spędzoną w innej miejscowości, jeżeli pobyt w tej miejscowości był konieczny ze względów komunikacyjnych w drodze do miejscowości bądź z miejscowości, będącej celem podróży lub delegacji służbowej.

§ 39b. Zwrot kosztów noclegu przysługuje tylko do wysokości 120 zł za nocleg i tylko w tym przypadku, jeżeli, funkcjonariusz państwowy z braku miejsca nie mógł korzystać z noclegu w służbowym domu noclegowym. Fakt niekorzystania z noclegu w służbowym domu noclegowym powinien być uwidoczniony w postaci adnotacji służbowej na delegacji.

§ 39c. Podstawą do obliczania kosztów noclegu są rachunki hoteli. Rachunki będą uwzględniane tylko do wysokości określonej w § 39b.

§ 39d. W przypadku nieprzedłożenia rachunku funkcjonariuszowi państwowmu służy prawo tylko do ryczałtu w wysokości 50 zł za każdą noc, spędzoną w miejscowości, będącej celem podróży służbowej lub delegacji, albo w innej miej-

scowości w warunkach określonych w § 39a ust. 2".

6. W § 43 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jeżeli z przyczyn od przeniesionego niezależnych nie może nastąpić przewóz w sposób określony w ust. 1, zwraca się koszty przewozu dokonane innymi środkami komunikacji".

7. W § 48 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Wszelkie rachunki diet, kosztów przejazdu i kosztów noclegów z tytułu podróży służbowej, krótkotrwałej delegacji i przeniesienia powinny być przedstawione w terminie 14 dni, licząc od następnego dnia po odbyciu podróży służbowej, delegacji lub przeniesienia, rachunki zaś kosztów przewozu urządzenia domowego — w terminie 14 dni, licząc od następnego dnia po dokonaniu przewozu urządzenia domowego".

8. § 50 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„W przypadkach podróży służbowej lub delegacji diety, zwrot kosztów podróży i noclegów wypłaca ta władza, która zarządziła podróż służbową lub delegację".

9. W § 51 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Funkcjonariuszom państwowym, udającym się w podróż służbową, służy prawo do zaliczki nie przekaczającej przypuszczalnych kosztów przejazdu, noclegu i należnych diet".

10. § 52 otrzymuje brzmienie:

„W przypadkach, w których podróże służbowie trwają dłuższy okres czasu lub stale się powtarzają, władza naczelna może przyznać za zgodą Ministra Skarbu, zamiast kosztów przejazdu, noclegu i diet, ryczałt płatny z góry wraz z uposażeniem".

11. § 53 otrzymuje brzmienie:

„1. Należności uregulowane w dziale niniejszym służą w czasie podróży za granicą od chwili przejazdu przez granicę do chwili powrotu do kraju.

2. Za czas podróży i pobytu na obszarze Państwa Polskiego należą się diety i zwrot kosztów podróży oraz noclegów według zasad ustalonych dla podróży służbowych w kraju. Jednak zwrotu kosztów przejazdu koleją oraz przewozu koleją bagażu podróżnego, a przy podróżach kurierów dyplomatycznych oraz przesiedleniach także kosztów dorożek i tragarzy, można żądać według przepisów zawartych w dziale niniejszym".

12. Ustęp drugi § 69 oznaczony omyłkowo jako § 69. 1" otrzymuje numerację „2".

§ 2. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Prezesowi Rady Ministrów, Ministrowi Skarbu oraz właściwym ministrom, każdemu w jego zakresie działania.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

w/z Prezes Rady Ministrów:
Władysław Gomułka
Minister Skarbu:
Kostanty Dąbrowski

Poz. 174.

ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW

z dnia 19 września 1946 r.

w sprawie zmiany rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. o zasadach zaszeregowania funkcjonariuszów państwowych do grup uposażenia i automatycznego przechodzenia nauczycieli do wyższych grup uposażenia, o dodatkach lokalnych, funkcyjnych i służbowych oraz u umundurowaniu niższych funkcjonariuszów państwowych.

Na podstawie art. 3 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 663) z późniejszymi zmianami zarządza się co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. o zasadach zaszeregowania funkcjonariuszów państwowych do grup uposażenia i automatycznego przechodzenia nauczycieli do wyższych grup uposażenia, o dodatkach lokalnych, funkcyjnych i służbowych oraz o umundurowaniu niższych funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 781), zmienionym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 maja 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 126) wprowadza się zmiany następujące:

1) w § 17 skreśla się w wierszu 6 słowa „Państwowy Instytut Nauczycielski" oraz w wierszach 10, 11, 12 słowa „Instytut Pedagogiczny w Katowicach (począwszy od roku 1931/32), 4-letni Instytut Pedagogiczny Związku Nauczycielstwa Polskiego";

2) w § 21 skreśla się w wierszu 9, 10, 11, 12 słowa: „oraz nauczyciele tychże szkół, mający ukończony Państwowy Instytut Nauczycielski, jeżeli nie nabyli praw przysługujących wykwalifikowanym nauczycielom szkół średnich";

3) w § 23 skreśla się w wierszu 3 słowa „Państwowy Instytut Nauczycielski".

§ 2. Wykonanie niniejszego rozporządzenia porucza się Prezesowi Rady Ministrów oraz Ministrom Skarbu i Oświaty we właściwym każdemu z nich zakresie działania.

§ 3. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów:
Edward Osóbka-Morawski
w/z Minister Skarbu:
Tadeusz Dietrich
Minister Oświaty:
Czesław Wycech

Poz. 175

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OŚWIATY

z dnia 5 czerwca 1946 r. (Nr V.KD-575/46)

w sprawie organizacji państwowych szkół powszechnych dla dorosłych.

Na podstawie art. 11 ustawy z dnia 11 marca 1932 r. o ustroju szkolnictwa (Dz. U. R. P. Nr

38, poz. 389) i art. 1 dekretu z dnia 23 listopada 1945 r. o organizacji szkolnictwa w okresie przejściowym (Dz. U. R. P. z 1946 r., Nr 2, poz. 9) zarządzam co następuje:

§ 1. Dla osób, które pzekroczyły 18 rok życia, a nie mogły ukończyć we właściwym czasie szkoły powszechnej, tworzy się na okres przejściowy państwowe 3-letnie szkoły dla dorosłych, odpowiadające zasadom organizacji publicznych szkół powsz-chnych.

§ 2. Szkoły te w okresie 3 lat nauczania (6 semestrów) realizują przystosowany do celów nauczania dorosłych program nauki pełnej szkoły powszechnej w ilości co najmniej 15 godzin tygodniowo.

§ 3. Uprawnienia osób, które ukończyły wymienione w § 1 szkoły, są analogiczne jak uprawnienia uczniów kończących publiczną szkołę powszechną.

§ 4. Według tych samych zasad, co państwowe, tworzone być mogą prywatne (przede wszystkim samorządowe i społeczne) szkoły powszechne dla dorosłych, które po wypełnieniu warunków, określonych rozporządzeniem Ministra Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego z dnia 16 grudnia 1936 r. (Nr II.P-9377)/36) o nadawaniu prywatnym szkołom powszechnym uprawnień publicznych szkół powszechnych (Dz. Urz. Min. WR. i OP. Nr. 11, poz. 214) uzyskiwać mogą uprawnienia szkół państwowych. Absolwenci szkół i kursów, które nie uzyskały uprawnień szkół państwowych, otrzymać mogą świadectwa ukończenia szkoły po zdaniu egzaminu z materiału nauczania pełnej szkoły powszechnej, ustalonego osobnym rozporządzeniem Ministra Oświaty.

§ 5. Rozjprządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 lipca 1946 r.

Minister Oświaty:
Cz. Wycech

Poz. 176

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OŚWIATY
z dnia 20 lipca 1946 r. (Nr I-Pers-11177/46)
w sprawie czasowego przekazania Kuratorom Okręgów Szkolnych uprawnień do zaliczania nauczycielom pracy w szkołach prywatnych do czasu służby nauczycielskiej.

Na podstawie art. 15 ust. 9 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr 104 z r. 1932, poz. 873), zmienionej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 660) i ustawą z dnia 9 kwitnia 1938 r. (Dz. U. R. P. Nr 27, poz. 243) zarządzam, co następuje:

§ 1. Przekazuje się Kuratorom Okręgów Szkolnych uprawnienia do zaliczania nauczycielom szkół wszelkich typów do czasu służby nauczycielskiej pracy w polskich szkołach prywatnych i samorządowych.

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 sierpnia 1946 r. i traci swoją moc obowiązującą z dniem 31 grudnia 1947 r.

Minister Oświaty:
Cz. Wyccech

Poz. 177

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OŚWIATY
z dnia 9 lipca 1946 r. (Nr II KN-3385/46)
w sprawie utworzenia Państwowych Kursów Nauczycielskich.

Na podstawie art. 1 dekretu z dnia 23 listopada 1945 r. o organizacji szkolnictwa w okresie przejściowym (Dz. U. R. P. z 1946 r. Nr 2, poz.) zarządzam, co następuje:

§ 1. Tworzy się Państwowe Kursy Nauczycielskie przeznaczone do kształcenia zawodowego kandydatów na nauczycieli szkół powszechnych, którzy ukończyli liceum ogólnokształcące lub inną szkołę średnią uznaną za równowartościową.

§ 2. Absolwenci Państwowych Kursów Nauczycielskich, którzy zdali egzamin końcowy z wynikiem pomyślnym, otrzymują dyplomy na nauczycieli szkół powszechnych w rozumieniu art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 6 marca 1928 r. o kwalifikacjach zawodowych nauczycieli szkół powszechnych (D. U. R. P. 1928 r., poz. 258).

§ 3. Program i organizację powyższych kursów określa statut wydany przez Ministra Oświaty.

§ 4. Dyplomy wydane przez Państwowe Kursy Nauczycielskie, zorganizowane na podstawie zarządzenia Kierownika Resortu Oświaty z dnia 1 września 1944 r. (Nr 149/II Kn) w sprawie organizacji studiów nauczycielskich w roku szkolnym 1944/45 (Dz. Urz. Res. Ośw. Nr 1—4 poz. 10), są równoznaczne z dyplomami na nauczycieli szkół powszechnych w rozumieniu art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej przytoczonego powyżej w § 2.

§ 5. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od dnia 1 lutego 1946 r.

Minister Oświaty:
Czesław Wycech:

Poz. 178

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OŚWIATY
z dnia 14 października 1946 r. (Nr I. Pers. 16468/46).
w sprawie kwalifikacyj zawodowych nauczycieli wyższych szkół nieakademickich, uprawniających do automatyczngo zaszeregowania do wyższych grup uposażenia.

Na podstawie § 28 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 19 grudnia 1933 r. o zasadach zaszeregowania funkcjonariuszów państwowych do grup uposażenia, i automatycznego przecho-

dzenia nauczycieli do wyższych grup uposażenia, o dodatkach lokalnych, funkcyjnych i służbowych oraz o umudurowaniu niższych funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr 102, poz. 781), zmienionego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 maja 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr 21, poz. 126), postanawiam, co następuje:

§ 1. Przez nauczycieli wymienionych w § 28 ust. 1 — w odniesieniu do Państwowych Wyższych Szkół Pedagogicznych — należy rozumieć nauczycieli, którzy obok studiów wyższych posiadają kwalifikacje określone w § 14 zarządzenia Ministra Oświaty z dnia 12 marca 1946 r. w sprawie statutu Państwowych Wyższych Szkół Pedagogicznych (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 2, poz. 47).

§ 2. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Oświaty:
Cz. Wycech

Poz. 179

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OŚWIATY
z dnia 14 października 1946 r. (Nr. I. Pers. 16470/46)

w sprawie wymiaru zajęć obowiązkowych personelu nauczającgo w Państwowych Wyższych Szkołach Pedagogicznych.

Na podstawie art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 1 lipca 1926 r. o stosunkach służbowych nauczycieli (Dz. U. R. P. Nr 104/1932, poz. 873), zmienionej rozporządzeniem Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. (Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 660), zarządzam, co następuje:

§ 1. 1) Nauczyciel Państwowej Szkoły Pedagogicznej:

a) posiadający kwalifikacje zawodowe określone w § 14 zarządzeniem Ministra Oświaty z dnia 12 marca 1946 r. w sprawie statutu Państwowych Wyższych Szkół Pedagogicznych (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr. 2 poz. 47), obowiązany jest do 8 godzin wykładów i 4 godzin ćwiczeń tygodniowo, zaś

b) posiadający inne kwalifikacja — do 12 godzin wykładów i 6 godzin ćwiczeń tygodniowo.

2) Nauczyciel Państwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej, będący profesorem szkoły akademickiej, obowiązany jest do 5 godzin wykładów i 2 godzin ćwiczeń tygodniowo.

§ 2. Zastępca nauczyciela Państwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej obowiązany jest do 12 godzin wykładów i 6 godzin ćwiczeń tygodniowo.

§ 3. Dyrektor Państwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej obowiązany jest do udzielania nauki w wymiarze 2 godzin tygodniowo, zastępca dyrektora w wymiarze 4 godzin tygodniowo.

§ 4. Asystent Państwowej Wyższej Szkoły Pedagogicznej obowiązany jest do 18 godzin zajęć obowiązkowych tygodniowo.

§ 5. Kierownicy szkół ćwiczeń przy Państwowych Wyższych Szkołach Pedagogicznych obowiązani są do nauczania w wymiarze:

a) Kierownik średniej szkoły ćwiczeń lub średniej szkoły ogólnokształcącej, spełniającej zadania szkoły ćwiczeń, — 6 godzin tygodniowo,

b) Kierownik podstawowej (powszechnej) szkoły ćwiczeń lub publicznej szkoły powszechnej, spełniającej zadania szkoły ćwiczeń, — 12 godzin tygodniowo,

c) Kierowniczka przedszkola ćwiczeń lub przedszkola, spełniającego zadania przedszkola ćwiczeń, — 18 godzin tygodniowo.

§ 6. Nauczyciele szkół ćwiczeń przy państwowych Wyższych Szkołach Pedagogicznych obowiązani są do nauczania w wymiarze:

a) nauczyciel średniej szkoły ćwiczeń lub średniej szkoły ogólnokształcącej, spełniającej zadania szkoły ćwiczeń, — 12 godzin tygodniowo,

b) nauczyciel podstawowej (powszechnej) szkoły ćwiczeń lub publicznej szkoły powszechnej, spełniającej zadania szkoły ćwiczeń, — 21 godzin tygodniowo,

c) wychowawczyni przedszkola ćwiczeń lub przedszkola, spełniającego zadania przedszkola ćwiczeń, obowiązana jest do prowadzenia zajęć wychowawczych w wymiarze 23 godzin tygodniowo.

§ 7. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Oświaty:
Cz. Wycech

Poz. 180.

ZARZĄDZENIE
MINISTRA OŚWIATY
z dnia 20 maja 1946 r. (Nr. II KN-2305/46)

w sprawie zmiany zarządzenia Ministra W. R. i O. P. z dnia 12 kwietnia 1938 r. o regulaminie przyjmowania uczennic do państwowego seminarium dla wychowawczyń przedszkoli

(Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 4, poz. 88).

§ 1. W regulaminie przyjmowania uczennic do państwowego seminarium dla wychowawczyń przedszkoli, wprowadzonego zarządzeniem Ministra W. R. i O. P. z dnia 12 kwietnia 1938 r. (Dz. Urz. Min. W. R. i O. P. Nr 4, poz. 88), wprowadza się zmiany następujące:

1. W § 2 ust. 1 zamiast wyrazów: ukończą co najmniej lat 13, a nie przekroczą lat 17" wprowadza się wyrazy: ,,ukończą lat 14, a nie przekroczą lat 18";

2. W § 4 ust. 2 zamiast wyrazów: ,,dla kandydatek do klasy I — w zakresie wiadomości programu drugiego szczebla szkoły powszechnej" wprowadza się wyrazy: ,,z zakresu 7 klas szkoły powszechnej".

3. W § 6 skreśla się punkt c.
4. W § 22 skreśla się cały ustęp 2.

§ 2. Zarządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 1 czerwca 1946 r.

Minister Oświaty:
Cz. Wycech

Poz. 181.

ZARZĄDZENIE
MINISTERSTWA OŚWIATY
z dnia 6 sierpnia 1946 r. (Nr. I BR-4138/46)

zaliczki na poczet honorariów autorskich i zawiadamianie o zawieraniu różnych umów.

Zaliczki na poczet honorariów autorskich i zawiadamianie o zawieraniu różnych umów.

W związku ze zdarzającymi się wypadkami niezgodnego z przepisami postępowania w sprawie wypłacania zaliczek na poczet honorariów autorskich i zawiadamiania o zawarciu umów o dokonaniu robót, dostaw itp. Ministerstwo Oświaty poleca zwrócić uwagę na konieczność przestrzegania następujących postanowień:

1) zaliczki na poczet honorariów autorskich mogą być dokonywane jedynie w przypadkach, gdy to jest przewidziane zawartą umową o pracy (art. 41 ust. z dn. 29. III. 1926 r. o prawie autorskim — Dz. Ust. R. P. z 1935 r. Nr 36, poz. 260).

2) według ust. 61 ustawy z dn. 15. III. 1934 r. w sprawie ordynacji podatkowej (Dz. U. R. P. z 1936 r. Nr. 14, poz. 134) urzędy państwowe oraz te instytucje publiczne i zrzeszenia, które korzystają z gwarancji, kredytów lub subwencji państwowych, są obowiązane przesyłać właściwym izbom skarbowym wiadomości **o zawarciu umów o dzierżawę prawa poi dostaw, tudzież umów o dzierżawę prawa poborów specjalnych opłat,** a to w ciągu 7 dni po zawarciu umowy.

Dyrektor Departamentu:
E. Kuroczko

Poz. 182

OKÓLNIK Nr 33
z dnia 16 maja 1946 r. (I P-1847/46)

o pomocy dla osób pozostałych po uczestnikach ruchu podziemnego i partyzanckiego, poległych w walce o wyzwolenie Polski spod najazdu hitlerowskiego.

Ustawa z dnia 23 lipca 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr. 30, poz. 180) zapewnia w art. 7 punkt b) osobom pozostałym po uczestnikach ruchu podziemnego i patryzanckiego, poległych w walce o wyzwolenie Polski spod najazdu hitlerowskiego, prawo pierwszeństwa przy równych kwalifikacjach w przyjmowaniu do pracy, w otrzymywaniu stypendiów, w przyjmowaniu do zakładów naukowych, burs i zakładów leczniczych.

O uprawnieniach do tej pomocy orzekają — powołane na podstawie rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 19 października 1945 r. (Dz. U. R. P. Nr 46, poz. 263) — komisje kwalifikacyjne przy Radach Narodowych, które wydają „dowody uprawnienia“ w formie ustalonej w powołanym rozporządzeniu.

W związku z powyższym oraz w celu wykonania postanowień powołanej na wstępie ustawy, w szczególności zaś punktu b) art. 7 należy osobom, legitymującym się formalnym „dowodem uprawnienia“, udzielić pierwszeństwa p r z y r ó w n y c h k w a l i f i k a c j a c h:

1. przy przyjmoyaniu do pracy w szkolnictwie i administracji szkolnej,

2. przy przyjmowaniu do szkół wszelkich rodzajów i typów,

3. przy udzielaniu stypendiów szkolynch i akademickich,

4. przy przyjmowaniu do zakładów wychowania dziecka,

5. przy przyjmowaniu do burs, internatów i domów akademickich.

Minister Oświaty:
Cz. Wycech

Poz. 183

OKÓLNIK Nr 34
z dnia 17 czerwca 1946 r. (III-1437/46)

w sprawie przenoszenia nauczycieli szkół ogólnokształcących do szkolnictwa zawodowgo.

Dokonywująca się przebudowa społeczno-gospodarcza struktury Polski wymaga intensywnego szkolenia wykwalifikowanych pracowników dla wszelkich dziedzin pracy. W związku z tym Ministerstwo dąży do rozbudowy szkolnictwa zawodowego, w szczególności zaś do powiększenia liczby i podniesienia poziomu szkół dokształcających zawodowych, które już od przyszłego roku szkolnego będą przekształcone na średnie szkoły zawodowe.

Planowane na r. szk. 1946/47 otwarcie około 400 szkół dokształcających zawodowych stwarza potrzebę uzupełnienia kadr nauczycielskich tych szkół. Ministrstwo rozpoczęło pracę nad szkoleniem kandydatów na nauczycieli szkół zawodowych, niezależnie jednak od tego musi sięgnąć do szkół ogólnokształcących, powszechnych i średnich, powołując przede wszystkim tych nauczycieli, którzy są już obznajmieni z terenem szkoły dokształcającej zawodowej, ponieważ pracowali tam bądź w charakterze kierowników, bądź nauczycieli oraz tych, którzy mają dodatkowe kwalifikacje zawodowe.

Z tych względów polecam ob. Kuratorom uwzględnienie tych potrzeb szkolnictwa zawodowego w formie przenoszenia na własną prośbę nauczycieli szkół powszechnych i średnich ogólnokształcących do szkolnictwa zawodowego.

Minister Oświaty:
Cz. Wycech

Poz. 184

OKÓLNIK Nr 40

z dnia 8 lipca 1946 r. (III HAG-1645/46)

w sprawie praktyk młodzieży szkół przysposobienia spółdzielczego i handlowego I i II stopnia.

Na podstawie obserwacji poczynionych na terenie szkół szkół przysposobienia spółdzielczego i handlowego I i II stopnia uznano za konieczne uzupełnienie nauki w tych szkołach proktyką zawodową.

Wprowadza się przeto praktyki dla młodzieży uczęszczającej do szkół przysposobienia spółdzielczego i handlowego I i II stopnia, przy czym zasady i wytyczne zawarte w okólniku Ministerstwa WR. i OP. z dnia 7 maja 1937 r. w sprawie praktyk młodzieży szkół handlowych (Dz. Urz. Min. WR. i OP. Nr. 5, poz. 144) obowiązują i odnośnie obecnie wprowadzanych praktyk z następującymi uzupełnieniami:

Miejsce praktyki:

1. Uczennice i uczniowie szkół przysposobienia spółdzielczego i handlowego I i II stopnia odbywają praktykę w sklepach, magazynach i innych działach spółdzielni wszystkich typów oraz w sklepach i przedsiębiorstwach handlowych.

Termin i czas trwania:

2. Praktyki dla młodzieży szkół przysposobienia spółdzielczego i handlowego I i II stopnia mogą być organizowane przed rozpoczęciem roku szkolnego, w czasie jego trwania (w okresie ferii), lub po zakończeniu. Nie wolno natomiast organizować i przeprowadzać praktyki w czasie normalnie przeznaczonym na naukę szkolną.

Okólnik niniejszy stosować należy w szkołach przysposobienia spółdzielczego i handlowego I i II stopnia od początku roku szkolnego 1946/47.

Dyrektor Departamentu:
St. Kwiatkowski

Poz. 185

OKÓLNIK Nr 45

z dnia 9 sierpnia 1946 r. (BB. Insp.-131/46)

w sprawie kompetencji inspektorów szkolnych w zakresie opieki nad dzieckiem.

W związku z § 6 ust. b. rozporządzenia Ministra Oświaty z dnia 13 marca 1946 r. (Nr B. Insp..15/46 w sprawie zakresu działania i kompetencji inspektorów szkolnych ,oraz organizacji wewnętrznej inspektoratów szkolnych (Dz. Urz. Min. Ośw. Nr 2, poz. 45) Ministerstwo Oświaty wyjaśnia, że w zakresie opieki nad dzieckiem do kompetencji inspektora szkolnego należy:

kierowanie dzieci od lat 3 i młodzieży wymagających opieki do domów dziecka i rodzin zastępczych, organizowanie akcji rodzin zastępczych, pomoc kierownictwu domów dziecka w zakresie gospodarczym;

organizowanie akcji opieki otwartej dla dzieci pozostających w rodzinach;

referowanie Kuratorium potrzeb terenu w zakresie opieki nad dzieckiem i składanie wniosków, dotyczących potrzeby i możliwości organizowania nowych domów dziecięcych.

Domy dziecka podlegają pod względem organizacyjnym i wychowawczym nadal bezpośrednio Kuratorium.

Minister Oświaty:
Cz. Wycech

Poz. 186

KOMUNIKAT

w sprawie subwencji dla zakładów społecznych.

Wobec napływania do Ministerstwa Oświaty podań różnych instytucji społecznych w sprawie uzyskania subwencji na remonty i inwestycje gospodarcze, Ministerstwo wyjaśniło pismem z dn. 14. VI. 1946 r. Nr VII Og-1592/46, że zasadniczo w budżecie swym nie przewiduje kwot na inwestycje gospodarcze i remonty w społecznych zakładach wychowawczych, ani też na subwencje dla zakładów społecznych. Subwencje mogą być przyznane bezpośrednio przez Ministerstwo jedynie w wypadkach wyjątkowych na wniosek Kuratorium, który winien być dokładnie umotywowany.

Jednocześnie Ministerstwo poinformowało, że wszystkie instytucje mające osobowość prawną albo własne hipoteki mogą się starać indywidualnie o zaciągnięcie pożyczki w Państwowym Banku Rolnym (na rzecz ośrodków rolnych) oraz w innych instytucjach kredytowych, jak: Bank Gospodastwa Krajowego, Komunalna Kasa Oszczędności itd. (na remonty).

Wszelkie wydatki poza żywieniem pokrywać winien właściciel zakładu.

(Nr VII Og. -1592/46)

Poz. 187

KOMUNIKAT

o pomocach naukowych.

Ministerstwo Oświaty zatwierdziło do użytku w szkole powszechnej, szkołach średnich ogólnokształcących i szkołach zawodowych następujące pomoce naukowe:

„Waga szkolna" bez aretażu, na podstawie dębowej, jasno politurowanej, znak PN.-F. Nr 3 jako przyrząd pomocniczy przy nauczaniu fizyki i chemii. — Wytwórca: Zakład Precyzyjno-Mechaniczny „Specjalność" „Fizyka-Geodezja" Warszawa, ul. Rębkowska Nr 5. (II. PN.-832/46).

„Waga szkolna" z podnośnikiem o nośności 250 g, znak PN.-F. Nr 1, jako przyrząd pomocniczy przy nauczaniu fizyki i chemii. Wytwórca: Zakład Precyzyjno-Mechaniczny „Specjalność", „Fizyka-Geodezja" Warszawa, ul. Rębkowska Nr 5. (II. PN. 832/46).

„Statyw do fizyki" znak PN.-F. Nr 2, składający się z trójnogu, łącznika prostego, łapki ma-

łej, pręta długiego i pręta krótkiego jako przyrząd pomocniczy przy nauczaniu fizyki i chemii. — Wytwórnia Pomocy Naukowych i Wyrobów Tłoczonych ,,Model", Warszawa, ul. Zajęcza Nr 7 (III. PN.-600).

Poz. 188

KOMUNIKAT

w sprawie dodatku rodzinnego do uposażenia

Ministerstwo Oświaty podało pismem z dnia 2 lipca 1946 r. (Nr. IP-9934/46) do wiadomości i stosowania przytoczony w załączniku okólnik Nr. 393 Minsterstwa Skarbu z dnia 18 czerwca 1946 r. (Nr. D. III. 8405/2/46) w sprawie dodatków rodzinnych do uposażenia. (Nr IP-9934/46).

Załącznik do komunikatu Nr IP-9934/46.

MINISTERSTWO SKARBU
Nr D. III. 8405/2/46.

Dodatki rodzinne.

Warszawa, dnia 18 czerwca 146 r.

OKÓLNIK Nr 393

Do Wszystkich Resortów

w/m.

W związku z podnoszonymi wątpliwościami w sprawie interpretacji obowiązujących przepisów o dodatku rodzinnym do uposażenia pracowników państwowych Ministerstwo Skarbu udziela następujących wyjaśnień:

Podstawowym warunkiem do przyznania dodatku rodzinnego jest fakt pozostawania członków rodziny na utrzymaniu funkcjonariusza państwowego, któremu przysługuje dodatek rodzinny. W szczególności zatym fakt zarobkowania żony w wymiarze stanowiącym podstawę do utrzymania się lub pobierania przez nią zaopatrzenia stanowi przeszkodę w uzyskaniu przez męża — funkcjonariusza państwowego — dodatku rodzinnego na żonę.

Osobą pobierającą dodatek rodzinny może być zarówno mężczyzna, jak i kobieta — funkcjonariusz państwowy.

Funkcjonariuszce państwowej przysługuje dodatek rodzinny na dzieci, pozostające faktycznie na jej utrzymaniu, w przypadku gdy mąż nie pobiera ze Skarbu Państwa dodatku na te dzieci. Nie ma natomiast podstawy w omawianych przepisach do przyznania dodatku rodzinnego funkcjonariuszce państwowej na męża. Uczęszczanie do szkoły powszechnej, średniej lub wyższej uprawnia do dodatku rodzinnego na podstawie odpowiedniego zaświadczenia dyrekcji danej szkoły, przy czym w grę wchodzą zarówno szkoły państwowe, publiczne i prywatne. Ponieważ poza tymi szkołami istnieje cały szereg szkół zawodowych różnych typów, należy je brać pod uwagę przy przyznawaniu dodatku rodzinnego, a w przypadkach wyjątkowych po zasięgnięciu opinii miarodajnych władz lokalnych.

Dyrektor Departamentu:
(—) Ivanka

Odpis

Poz. 189.

Dotyczy kształecnia sierot, wychowanków D. Dz. i rodzin zastępczych.

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty
Nr. VII-D-2884/46.

Warszawa, dnia 24 września 1946 r.

Utrzymanie dzieci sierot obciąża w obecnym okresie wydatnie Skarb Państwa. Wobec ogromu zagadnienia sieroctwa w Polsce Państwo nie jest w stanie przeznaczyć w swoim budżecie odpowiednich kredytów na t. zw. ,,opłaty szkolne" pobierane przez Koła Rodzicielskie.

Ponieważ dzieci osierocone nie mogą być pozbawione nauki szkolnej, polecam wydać zarządzenie, ażeby dzieci wychowujące się w domach dziecięcych oraz rodzinach zastępczych zwalniane były całkowicie z opłat szkolnych zarówno na rzecz Kół Rodzicielskich jak i na rzecz zaopatrzeniania szkoły w pomoce szkolne.

Minister
(—) Wycech

Otrzymują:
Kuratoria Okręgów Szkolnych, Zarząd Główny Z. N. P.

OKÓLNIK Nr. 26

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Krakowskiego
Nr. Og. 45036/46.

Kraków, dnia 11. 10. 1946 r.

Kuratorium przesyła odpis pisma w sprawie w nagłówku wymienionej do wiadomości. Jednocześnie Kuratorium zabrania pobieranie od dzieci sierot uczęszczających do szkół opłat na rzecz kół ordzicielskich i na zaopatrzenie szkół w pomoce szkolne.

Inspektorzy Szkolni wydadzą w tej sprawie zarządzenie do Kierownictw szkół powsz.

Otrzymują:
Inspektoraty Szkolne, oraz Dyrekcje (Kierownictwa) wszelkiego rodzaju państw. i pryw. szkół średnich w Okręgu.

Kurator Okręgu Szkonego:
Wł. Gałecki

Odpis

Rzeczpospolita Polska
Ministerstwo Oświaty

Poz. 190

OKÓLNIK Nr 48

z dnia 4 sierpnia 1946 r. (I. Pers.-12314/46)

w sprawie nauczycielskich urlopów płatnych na dokończenie studiów.

Celem ustalenia zasad przyznawania urlopów płatnych nauczycielom na studia w roku szkolnym 1946/47, Ministerstwo Oświaty podaje następujące wytyczne, którymi winny kierować się Kuratoria przy przesyłaniu podań nauczycieli do Ministerstwa.

Urlopy płatne udzilane będą nauczycielom, którzy kończą studia przydatne do zawodu nauczycielskiego i tylko w tych przypadkach, gdy brakuje do ukończenia tylko jednego roku. Nauczycielom rozpoczynającym dopiero studia wyższe urlopy płatne udzielane nie będą. Tylko w wyjątkowych nielicznych przypadkach może być udzielony płatny urlop nauczycielowi studiującemu II lub III rok, a mianowicie gdy nauczyciel rozpoczął studia w czasie przed 1 września 1939 r. lub podczas okupacji a z ważnych dla siebie niezależnych przyczyn nie mógł ich dotychczas ukończyć.

Do podania o urlop płatny na studia winien nauczyciel dołączyć zaświadczenie uczelni, stwierdzające rok studiów i zaawansowanie nauczyciela w studiach. Wnioski zaś Kuratorium winny zaznaczać, że udzielenie urlopu nie odbije się ujemnie na normalnym biegu życia danej szkoły.

W końcu Ministerstwo Oświaty zawiadamia, że urlopów płatnych na cele niezwiązane z kształceniem się zawodowym lub pracą oświatową Ministerstwo udzielać nie będzie. Do pracy więc w różnych organizacjach, związkach, instytucjach lub samorządach nauczyciel może otrzymać jedynie urlop bezpłatny, jeśli względy na dobro szkoły nie stoją temu na przeszkodzie.

Otrzymują:

Kuratoria Okręgów Szkolnych, Z. N. P. Zarząd Główny.

Minister
Wycech mp.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Krakowskiego
Nr. O. OS. 37380/46.

Kraków, dnia 10. 10. 1946 .r

Nauczycielskie urlopy płatne
na dokończenie studiów.

OKÓLNIK Nr. 27

Kuratorium przesyła powyższy odpis okólnika Ministerstwa Oświaty Nr. 40 do wiadomości i ścisłego przestrzegania z nadmienieniem, że prócz danych wyszczególnionych pismem Ministerstwa prośba o urlop musi zawierać jako niezbędny załącznik wyciąg z akt osobowych, względnie wyciąg z dokumentów służbowych i osobistych.

Prośby nauczycieli wraz z wnioskiem odpowiednim winny pływać w takim czasie, by mogły być we właściwych terminach załatwiane i by normalny bieg nauki szkolnej przy tym nie ucierpiał, co dotąd nie zawsze było przestrzegane.

Otrzymują:

Inspektoraty Szkolne, oraz Dyrekcje państw. szkół średnich ogólnokszt. i zawodowych wszelkiego rodzaju w Okręgu.

Kurator Okręgu Szkolnego
(Wł. Gałecki)

Poz. 191.

OKÓLNIK Nr 28
w sprawie organizacji roku szkolnego 1946/47 w szkołach średnich ogólnokształcących

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Krakowskiego
Nr. II. 46839/46

Kraków, dnia 12. 10. 1946 r.

I. Podział rejonów wizytacyjnych

Rejony wizytacyjne pozostają w bieżącym roku szkolnym bez miany. Rejon wizytatora Komara obejmuje zastępczo aż do odwołania prof. Walentoski Stefan.

II. Plan pracy

W roku ubiegłym pracę Dyrekcji i Rad Pedagogicznych cechowała bezplanowość. Cała uwaga szkół skupiała się na stworzeniu szkołom możliwych warunków materialnych (zabezpieczenie budynków, remonty, zaopatrywanie w sprzęty, w mniejszej mierze pomoce naukowe). Rok szkolny 1946/47 winna cechować planowość w 3 działach:

1) wychowawczym, 2) dydaktycznym i 3) administracyjnym. Roczny plan pracy opracują Dyrektorzy na podstawie wniosków wysuniętych przez Rady Pedagogiczne, Komitety Rodzicielskie, opiekunów organizacji młodzieżowych.

W planie winy się znaleźć zagadnienia ustalone dla Okręgu na czerwcowym zjeździe dyrektorów tj. sprawa przystosowania pracy szkolnej do obecnych warunków społeczno-politycznych, internaty, spółdzielczość, biblioteki i czytelnictwo, nadto pogłębienie oddziaływania wychowawczego na młodzież przez należyte zorganizowanie życia społecznego w szkole (wypowiedzieć walkę papierowym organizacjom, egzekwować miesięczne plany pracy i kontrolować ich realizację), współdziałanie z rodzicami przez Patronaty klasowe i Komitety Rodzicielskie itp.

Nie należy pominąć zagadnień metodyczno-dydaktycznych (zapocząktowywać prace doświadczalne, wycieczki, wykorzystywanie ilustracji, tekstów źródłowych) ujętych pod kątem zwalczania werbalizmu w nauczaniu.

Szczególny nacisk w nauczaniu należy położyć na znajomość Ziem Odzyskanych. Dyrektorzy uwzględniają w planie pracy hospitacje lekcji, (przyjmując normę conajmniej jednej lekcji dziennie).

Nie pomijając wyszczególnionych zagadnień w planie pracy zaleca się wybranie jednego z najważniejszych problemów dla danej szkoły dla gruntownego rozpracowania teoretycznego i praktycznego w ciągu roku szkolnego.

Plan pracy winien być zwięzły, rzeczowy i realny. Unikać należy w planowaniu wszelkiej frazeologii.

Dyrekcje nadeślą plany pracy do Kuratorium w nieprzekraczalnym terminie 30 października b. r.

Plan pracy obowiązuje natychmiast po zatwier-

dzeniu przez Radę Pedagogiczną, Kuratorium zastrzega sobie prawo modyfikacji planów po ich rozpotrzeniu. W czasie wizytacji Kuratorium zwracać będzie uwagę na realizację planów pracy.

III. Statystyka.

Dyrekcje nadeślą do końca bież. miesiąca:

1) zestawienia młodzieży szkolnej według zatrudnienia rodziców:

a) pracownicy państwowi i samorządowi,
b) nauczyciele szkół wszystkich typów,
c) wojskowi zawodowi,
d) robotnicy fabryczni,
e) rolnicy,
f) wolne zawody umysłowe,
g) kupcy i rzemieślnicy,
i) inni,

2) wykaz organizacji szkolnych:

a) wychowawczych: ZHP., PCK., Liga Morska, Spółdzielnia, Samorząd Szkolny, Koło teatralne,

b) ideologicznych: (dla uczniów powyżej lat 18) Związek Walki Młodych, OM. TUR., ZWM. ,,Wici'', Związek Młodzieży Demokratycznej,

c) naukowych: Koło Krajoznawcze, Ochrony Przyrody, Literackie i inne.

Przy każdej organizacji należy podać imię i nazwisko opiekuna, liczbę członków z podziałem na uczniów i uczenice. Odnośnie organizacyj pozaszkolnych w grupie b) podać należy tylko liczbę członków.

3) Czy przy szkole funkcjonuje biblioteka i czytelnia? (tak lub nie), kto jest opiekunem?

4) Wykaz ilościowy uczniów zamieszkałych a) w miejscowości, w której jest szkoła, b) dochodzącej i dojeżdżającej z odległości ponad 3 klm., c) mieszkającej na stancjach, d) mieszkającej w internacie przy szkole, e) mieszkającej w bursach i internatach obcych.

IV. Wydawnictwa Polskiego Związku Zachodniego.

Okręg Małopoloski PZZ. (Kraków, Floriańska 55) ma poniżej wykazane broszury o Ziemiach Odzyskanych, które mogą być pomocą w nauczaniu na składzie:

Nr. 9 Mgr. Kutrzebianka: ,,Etnografia Polskich grup ludnościowych na Zachodzie, Prusy i Kaszuby''. Cena 12 zł.

Nr. 10 Prof. Schmidt: ,,Podst. produkcji ziem nowych (rolnej). Cena 20 zł.

Nr. 11 Prof. Dąbrowski: ,,Ziemia Zachod. jako tama ekspensji niemiec. na wschód 12 zł.

Nr. 12 Prof. Romer: ,,Duch Polski Zachodniej'' 15 zł.

Nr. 13 Rektor Lehr-Spławiński: ,,Zagadnienia Kaszubskie, a plemiona Słowian na wschod. pograniczu Niemiec w wiekach śred.'' 15 zł.

Nr. 14 Inż. Budryk: ,,Górnictwo na terenach Polskich Ziem Zachodnich'' 12 zł.

Nr. 15 Prof. Nitsch: ,,Polskie gwary ludowe na Ziemiach Zach.'' 10 zł.

Nr. 16 Prof. Jamka: ,,Prusy Wschodnie w dobie prehistorycznej'' 15 zł.

Nr. 17. W. Stopczyk: ,,Znaczenie portów Bałtyckich dla Polski'' 15 zł.

Nr. 18 Rektor Makowski: ,,Polskie wody terytorialne'' 15 zł.

Nr. 19 Doc. Batowski: ,,Łużyce'' 10 zł.

Nr. 20 Prof. Jamka: ,,Pomorze w czasach prehistorycznych'' 15 zł.

Nr. 21 Prof. Bujak: ,,Ogólny zarys historii osad. Niemiec na ziemiach Zachodnich'' 20 zł.

Nr. 22 Prof. Inglot: ,,Kolonizacja wewnętrz. a napływ Niemców do Polski od wieku XVI do XVII'' 20 zł.

Nr. 23 Dr. Minoh: ,,Pochodzenie i rozwój miast Polski Zach.'' 15 zł.

Nr. 24 Prof. Konopczyński: ,,Walka z niemczyzną o Bałtyk'' 12 zł.

Nr. 25 Prof. Schmidt: ,,Podstawy prod. rolnej ziem nowych''. 20 zł.

Od cen wykazanych udziela się 30% rabatu. Równocześnie w PZZ. jest do nabycia mapa ,,Polskich Ziem Zechodnich i Pomorza Wschodniego'' w opracowaniu prof. dr. Szaflarskiego w cenie 50 zł.

Otrzymują:

Dyrekcje Państwowych i Pryw. Szkół Średnich Ogólnokształcących w Okręgu.

Kurator Okręgu Szkolnego:
Wł. Gałecki

Poz. 192

OKÓLNIK Nr. 29

W sprawie przyjmowania uczniów do szkół i poszczególnych klas.

Normy wieku

W związku ze stwierdzonymi w wielu szkołach odchyleniami od przepisów regulujących zasady przyjmowania uczniów (uczenic) do poszczególnych klas Kuratorium podaje do ścisłego przestrzegania następujące normy:

1. W dalszym ciągu przy przyjmowaniu do poszczególnych klas gimnazjum i liceum należy utrzymać ograniczoną do 3 lat rozpiętość wieku:

2. a) Jako wiek normalny kwalifikujący do przyjęcia w r. szk. 1946/47:

do klasy I (dawn. II) gimnazjum — uznaje się rocznik 1933,

do klasy II (dawn. III) gimn. — uznaje się rocznik 1932,

do klasy III (dawn. IV) gimnazjum — uznaje się rocznik 1931,

do klasy I liceum — uznaje się rocznik 1930,

do klasy II liceum — uznaje się rocznik 1929;

b) Do klas normalnych mogą być przyjęci w r. szk. 1946/47 jedynie za zezwoleniem Kuratorinm z powodu przekroczenia granicy wieku:

do klasy I (dawn. II) gimnazjum uczniowie począwszy od r. 1929,

do klasy II (dawn. III) gimnazjum uczniowie począwszy od r. 1928,

do klasy III (dawn. IV) gimnazjum uczniowie począwszy od r. 1927,

do klasy I liceum uczniowie począwszy od r. 1927,

do klasy II liceum uczniowie począwszy od r. 1926,

3. Na kursy dla dorosłych przy zakładach państwowych mogą być przyjęci: do klasy III/IV (według dawnego oznaczenia) — uczniowie, którzy ukończyli lat 19, do klas licealnych (— uczniowie, którzy ukończyli lat 20 — w miesiącu wrześniu 1946 roku.

4. Kuratorium zaznacza, że uczniowie nie odpowiadający podanym powyżej (w p. 3) normom, a przyjęci na kursy dla dorosłych na podstawie wcześniejszych decyzji Kuratorium przed końcem czerwca 1946 r., lub na podstawie indywidualnych zezwoleń Kuratorium na początku bieżącego r. szk. mogą pozostać w klasach, w których znaleźli się z początkiem r. szk. 1946/47.

Pozostali jednakże winni być bezwzględnie skierowani do klas normalnych bądź semestralnych (odpowiednio do warunków) zakładów średnich ogólnokształcących. Jedynie uczniowie, którzy ukończyli lat 18, a pracują zarobkowo w godzinach przedpołudniowych, mogą wnieść do Kuratorium przez odnośną Dyrekcję podanie o pozwolenie na uczęszczanie na kursy dla dorosłych. Podanie to winno być opatrzone umotywowanym wnioskiem Dyrekcji i wiarygodnym zaświadczeniem o zatrudnieniu z podaniem godzin pracy.

5. Uczniowie, którzy ze względu na opóźnienie wiekiem znaleźli się w klasach semestralnych, a w ciągu rozpoczętego roku szkolnego znajdą się w wieku odpowiednim dla klas normalnych, winni być odrazu skierowani do klas normalnych.

6. Kuratorium przypomina, że do klas końcowych gimnazjum i liceum uczniów wolno przyjmować jedynie za zgodą Kuratorium.

Jednocześnie zwraca się uwagę, że wszelkie podania uczniów lub ich rodziców winny być przedkładane przez Dyrekcje szkół i opatrzone wnioskiem Dyrekcji. W przeciwnym razie nie będą rozpatrywane.

7. **W sprawie klas wstępnych** Kuratorium przypomina treść Instrukcji Ministra Oświaty z dnia 15 maja 1946 r. o organizacji szkolnictwa średniego ogólnokształcącego w roku szkolnym 1946/47 a zwłaszcza zasadę następującą: „Do klasy wstępnej można przyjmować kandydatów, którzy ukończyli 6 klas szkoły powszechnej, jeśli szkoła powszechna, do której są obowiązani uczęszczać, ma mniej niż 4 nauczycieli. Kandydaci do klasy wstępnej winni przedstawić zaświadczenia kierownika szkoły powszechnej stwierdzające, że odpowiadają oni wyżej podanym warunkom". Żadne prywatne czy też nie odpowiadające brzmieniu Instrukcji oświadczenia czy zaświadczenia nie mogą być brane pod uwagę.

Jednocześnie Kuratorium przypomina, że na otwarcie klasy wstępnej szkoła winna uzyskać zgodę Kuratorium.

Dyrekcje zechcą ściśle przestrzegać Instrukcji i powyższych zarządzeń.

8. **W sprawie przyjmowania do klasy I (dawn. II) gimnazjum** Kuratorium podkreśla, że jedynie kandydaci, którzy przedstawią świadectwa ukończenia klasy 7 szkoły powszechnej, mają prawo przyjęcia do odnośnej klasy (bez egzaminu). Żadne inne możliwości nie mogą być brane pod uwagę. Pozostaje w mocy oczywiście zastrzeżenie dotyczące klasy 8 (II. A. 4.).

Bez świadectw ukończenia klasy mają prawo składania egzaminów wstępnych do danej klasy ci, którzy uczyli się w domu za zezwoleniem Inspektora Szkolnego.

9. Kuratorium podkreśla, że za przestrzeganie zasad przyjmowania do poszczególnych klas odpowiedzialni są dyrektorzy, którzy winni sprawdzić podstawę przyjęcia uczniów i zarządzić odpowiednie przesunięcia do klas lub szkół innego typu (np. z kursów dla dorosłych do gimnazjów i liceów dla młodzieży szkolnej, z klas semestralnych do normalnych, z gimnazjów do szkół powszechnych itp.).

Otrzymują:

Dyrekcje Państw. i Pryw. Szkół Średn. Ogólno-Kształc. w Okręgu.

Kurator Okręgu Szkolnego:
(Wł. Gałecki)

Poz. 193.

OKÓLNIK Nr. 30.

Kuratorium
Okręgu Szkolnego Krakowskiego
Nr. O. OF. 45123/46.

Kraków, dnia 24. X. 1946 r.

Instrukcja Komisarza Oszczędnościowego.

Celem skomprymowania wydatków osobowych i jak najbardziej celowego zużytkowania sum przewidzianych w budżecie Państwa na wydatki rzeczowe oraz doprowadzenie tą drogą do równowagi budżetowej w okresie 1. IV. 1946 r. do 31. XII. 1946 r. powołany został uchwałą Rady Ministrów z dnia 16 maja b. r. Komisarz Oszczędnościowy, który w instrukcji o oszczędnościach budżetowych podał wytyczne obowiązujące władze asygnujące zarówno przy wydatkowaniu kwot budżetowych jak też i przy zatwierdzeniu wydatków, dokonywanych przez podległe urzędy i zakłady i tak:

1. **Pomieszczenie.** Przy ocenie wydatków na urządzenie biurowe, w szczególności na meble biurowe należy zgodzić się na zakup mebli tylko w granicach pokrycia niezbędnych potrzeb. Nie są w dzisiejszych warunkach dopuszczalne wydatki na meble zbędne lub nadmierne.

2. **Wyjazdy służbowe.** Wyjazdy służbowe pociągami, samochodami służbowymi, autobusami — winny być uzasadnione koniecznością podjęcia podróży służbowej zatwierdzoną przez kierownika władzy (urzędu) i na tej podstawie mogą być asygnowane zaliczki na koszty podróży i diety. Czas trwania oraz potrzebę zużycia tego czasu na czynność służbową poza

urzędem winien na rachunku z podróży służbowej stwierdzić odpowiedzialny urzędnik administracyjny (względnie urzędnik fachowy danej gałęzi administracyjnej).

3. **Wydatki biurowe.** Gospodarka materiałami piśmiennymi winna być skoncentrowana w rękach władzy asygnującej, która winna czynić zakupy pełne i rozdzielić w/g zapotrzebowania pomiędzy komórki administracyjne własne i podległe urzędy. Asygnaty na wydatki biurowe dla podległych urzędów winny być wystawione na kwoty minimalne i w niezbędnych przypadkach (np. na opłaty telef. i telegr.).

4. **Inne wydatki rzeczowo-administracyjne.**

Nie należy dopuścić do realizowania asygnat z § 8 jeżeli w treści asygnaty nie podano celu wydatku. Kredyt w tym tytule budżetowym jest przeznaczony na nieprzewidziane drobne wydatki, które ze względu na ich charakter nie dadzą się podciągnąć pod inne tytuły budżetowe. Wyraźna treść asygnaty umożliwi zakwalifikowanie wydatku ewent. pod inny paragraf budżetu lub pozostawienie wydatku w § 8. Nie należy dopuścić do tworzenia w tym tytule zbędnych i ukrytych a dotyczących innych tytułów budżetowych.

5. **Remonty.** Wydatki na remonty mogą być dokonywane tylko na podstawie zatwierdzonego przetargu ofertowego i w ramach postępu robót stwierdzonych przez nadzór budowlany.

6. **Dotacje.** Dotacje służą na pokrycie wydatków instytucji prawa publicznego (jednostki samorządu terytorialnego, gospodarczego), jeżeli ich własne dochody nie wystarczają na pokrycie wszystkich ich wydatków, tym samym w interesie publicznym spada na Skarb Państwa obowiązek przyczynienia się swymi funduszami do utrzymania danej instytucji, prowadzonej przez samorząd (jak np. szpitale, sierocińce, domy starców, ośrodki zdrowia, popieranie kultury rolnej przez izby rolnicze, rzemiosła przez izby rzemieślnicze). Celowość wydatku winna być ze szczególną uwagą stwierdzona na podstawie budżetów dotyczących jednostek samorządowych.

7. **Subwencje.** Wypłata subwencji może być dokonywana w myśl uchwał Rady Ministrów tylko na zarządzenie władzy centralnej. Kredyty na subwencje (§ 11) nie mogą być uruchamiane do dyspozycji władz asygnujących bezpośrednio podległych władzom centralnym. Gdyby okręgowe władze asygnując wystawiały asygnaty na wypłaty subwencji z pewnego (np. § 8) tytułu budżetowego należy taką asygnatę wstrzymać i nie dopuścić do jej realizacji lecz zwrócić władzy asygnującej ze stosowną uwagą.

Subwencje mogą być udzielane instytucjom, zrzeszeniom społecznym do rąk zarządu tych instytucji, zrzeszeń, a nigdy do rąk prywatnych osób, o ile nie posiadają pełnomocnictwa dotyczącego zarządu, wystawionego zgodnie z obowiązującymi przepisami rach. kas. Nie mogą być wypłacane subwencje dla instytucji i zakładów państwowych lub pod zarządem państwowym, których koszt utrzymania znajduje się w budżecie państwowym.

Wskazania ogólne.

Zgodnie z ust. 1 art. 5 projektu ustawy skarb. na okres I. IV. 1946 r. do 31. XII. 1946 r., należy przestrzegać, by asygnaty były wystawiane bezpośrednio na wierzycieli i nie dopuszczać do podejmowania sum z różnych tytułów budżetowych przez pracowników urzędu celem dokonywania wypłat w urzędzie. Stwierdzone bowiem fakty podejmowania poważnych sum na niezaistniałe jeszcze wydatki a pokrywania z nich różnych doraźnych wydatków i dopasowywania w późniejszym czasie wydatków już dokonywanych do poszczególnych tytułów budżetowych, co oczywiście jest sprzeczne z zasadą prawidłowości gospodarki budżetowej, a często niezgodne z zamierzeniami uprzednimi.

Nie należy dopuszczać pod żadnymi warunkami do gotówkowych rozrachunków pomiędzy urzędami państwowymi, pomiędzy tymi urzędami i samorządami oraz pomiędzy urzędami a zarządami przedsiębiorstw instytucji i zakładów państwowych i samorządowych. W tych wszystkich przypadkach obowiązuje wyłącznie rozrachunek w obrocie bezgotówkowym.

Podając powyższe do wiadomości, czynię Ob. Ob. Dyrektorów i Inspektorów Szkolnych osobiście odpowiedzialnymi za jak najściślejsze zastosowanie się do podanych wskazań Komisarza Oszczędnościowego.

ad pkt. 3. W sprawie poleconego scentralizowania gospodarki materiałami piśmiennymi zostanie wydane oddzielne zarządzenie.

Przy sposobności zwracam uwagę na konieczność terminowego i należytego prowadzenia ksiąg rachunku bieżącego. Zaszły bowiem wypadki, że kierownicy niektórych urzędów i zakładów przedłożyli Kuratorium wyciągi z ksiąg sum niebudżetowych mimo tego, że dotyczące księgi albo **w ogóle nie były prowadzone,** albo też sposób prowadzenia ksiąg rachunku bieżącego — a także i sposób opracowywania wyciągów — był zupełnie sprzeczny z instrukcją z dnia 17 stycznia br. Nr. OR-1926/46. Przy posługiwaniu się rachunkiem bieżącym należy zważać, aby wszystkie asygnacje za wyjątkiem wypadków opisanych w cytowanej wyżej instrukcji — wystawiane były bezpośrednio na imię i nazwisko wierzyciela Skarbu Państwa, oraz by wykonywane zakupy uskuteczniane były w firmach posiadających uprawnienia handlowe.

Sposób formowania rachunków wyjaśniony szczegółowo w instrukcji kasowej z dnia 26 marca br. Nr. O. OF-14083/46, w której podano treść klauzuli cenzury wstępnej, jaka musi być umieszczona na każdym rachunku przed dokonaniem wypłaty. Pobieranie większych zaliczek bez istotnej potrzeby, oraz niewłaściwe manipulowanie funduszami państwowymi i innymi, jak fundu-

szami Komitetów Rodzicielskich, jest niedopuszczalne.

Zwracam ponownie uwagę Ob. Ob. Dyrektorów i Inspektorów Szkolnych na konieczność prowadzenia rachunkowości w sposób jak najzupełniej zgodny z wspomianymi wyżej instrukcjami, a to instrukcją o rachunku bieżącym z dnia 17. I. 1946 r. oraz instrukcją kasową z dnia 26. III. br. Obie instrukcje uzupełniają się wzajemnie i napisane są w sposób najbardziej przystępny, tak, że zastosowanie ich w praktyce nie może natrafiać na żadne trudności.

Otrzymują:

Dyrekcje Państwowych Szkół Srednich ogólnokształcących, Zakładów Kształcenia Nauczycieli, Szkół Zawodowych, Rolniczych, Inspektoratów Szkolnych w Okręgu.

Kurator Okręgu Szkolnego:
w. z. H. Dobrowolski
Naczelnik Wydziału

Poz. 194.

KOMUNIKAT.

Kuratorium Okręgu Szkolnego
Krakowskiego
w Krakowie

Ministerstwo Oświaty pismem z dnia 19. X. 1946 r. Nr. I. Pers. 16131/46 powiadomiło na podstawie zarządzenia Prezydium Rady Ministrów, że ustawowymi dniami świątecznymi, wolnymi od pracy są:

Nowy Rok (1 stycznia),
Trzech Króli (6 stycznia),
Oczyszczenie Najświętszej Marii Panny (2 lutego),
Drugi dzień Wiejkiejnocy,
Drugi Dzień Zesłania Ducha Świętego,
Trzeci Maja,
Narodowe Święto Zwycięstwa i Wolności (9 maja),
Wniebowstąpienie Pańskie,
Boże Ciało,
Świętych Apostołów Piotra i Pawła (29 czerwca),
Narodowe Swięto Odrodzenia (22 lipca),
Niebowzięcia Najświętszej Marii Panny (15 sierpnia),
Wszystkich Świętych (1 listopada),
Niepokalane Poczęcie Najświętszej Marii Panny (8 grudnia,
Boże Narodzenie (25 grudnia),.
Drugi Dzień Bożego Narodzenia (26 grudnia).

Pozaustawowym dniem wolnym od pracy jest dzien (1 Maja).

Poz. 195.

KOMUNIKAT.

Kuratorium Okręgu Szkolnego
Krakowskiego
w Krakowie

Ministerstwo Oświaty pismem z dnia 9 sierpnia 1946 r. Nr. I. R. 11543/46 powiadomiło, że Edward Krzeszowski, ur. 29. VIII. 1913 r. w Będzinie, syn Andrzeja i Antoniny z Brylów, pracował jako nauczyciel kontraktowy w szkole powszechnej w Wysokiej Lelowskiej, pow. Zawiercie. Kuratorium Okręgu Szkolnego Śiąskiego, wobec stwierdzenia, że wyżej wymieniony dnia 10 grudnia 1935 r. wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie został skazany na karę 12 lat więzienia oraz utratę praw na 8 lat za usiłowanie napadu rabunkowego z bronią w ręku i ciężkie uszkodzenie ciała. Kuratorium Okręgu Szkolngo Sląskiego poleciło Inspektorowi Szkolnemu w Zawierciu nie odnawiać z wyżej wymienionym umowy o pracę.

Powyższe podaje się do wiadomości z tym, że Edward Krzeszowski nie może być przyjęty do służby bez zezwolenia Ministerstwa Oświaty.

Poz. 196.

OGŁOSZENIA

1. Podlaszecka Anna unieważnia legitymację nauczycielską wydaną przez Inspektorat Szkolny Miejski w Krakowie.

2. Lachowicz Krystyna, unieważnia legitymację szkolną Nr. 325/46 wydaną przez Państwowe Liceum Administracyjno-Handlowe w Krakowie.

KOMUNIKAT OGNISKA METOD. JĘZYKA NIEMIECKIEGO

Staraniem Ogniska metodycznego języka niemieckiego w Krakowie wydany został skrypt Dra Jana Jakóbca pt. „Deutsche Literatur- und Kulturkunde" für Lyzeen II. Teil (erstes Heft), Kraków 1946 r.

Materiał naukowy niniejszego skryptu oparty jest na podręczniku tegoż autora: Deutschtum II. Teil, w opracowaniu komisji redakcyjnej Ogniska, która tekst — za zezwoleniem autora — (znacznie skróciła) przystosowała do chwili obecnej.

Pierwszy zeszyt tego skryptu zawiera 118 stron w tekturowej okładce. Drugi zeszyt będzie zawierał około 100 stron.

Należytość za pierwszy i drugi zeszyt wynosi łącznie zł. 320, którą to sumę należy wpłacić w całości przy odbiorze pierwszego zeszytu. Drugi zeszyt znajduje się obecnie w druku.

Równocześnie Ognisko metodyczne języka niem. zawiadamia, że w listopadzie br. ukaże się skrypt Dra Jana Jakóbca „Deutsche Literatur- und Kulturkunde" I. Teil dla klasy I licealnej, w opracowaniu jak wyżej. Cena tego egzemplarza podana zostanie w dniu oddania go do użytku szkolnego.

Wszelkich informacji, związanych z nabywaniem wymienionych skryptów udziela Kierownik Ogniska metod. jęz. niem. Prof. Dr Haraschin Stanisław w Gimnazjum i Liceum im. B. Nowodworskiego w Krakowie, Groble 9 telefon: Nr. 596-79.

Najważniejsze publikacje na temat ziem zachodnich

1) Zagadnienie polsko-niemieckie

Wojciechowski Zygmunt: Polska—Niemcy. Dziesięć wieków zmagania. Inst. Zach. Poznań 1945.

B. Danielewski, J. Kolipiński, A. Rogalski: Niemcy rozgromione. Wyd. Zach. Poznań 1946 — (300 zł).

Feldmann Józef: Problem polsko-niemiecki w dziejach. — Inst. Śląski, Katowice 1946.

Friedberg Marian: Kultura polska a niemiecka t. I—II Instytut Zach. Poznań 1946.

2) Słowiańszczyzna zachodnia

Lehr Spławiński Tadeusz: O pochodzeniu i praojczyźnie Słowian — Inst. Zach. Poznań 1946 (praca trudniejsza).

Widajewicz Józef: Niemcy wobec Słowian Połabskich — Inst. Zach. — Poznań 1946.

Widajewicz Józef: Słowianie zachodni a Niemcy w wiekach średnich — Inst. Śląski, Katowice, 1946.

Kochański Witold: Bratni szczep Łużyczan — PZWS. Warszawa 1946.

Mauteuffel Tadeusz: Słowiańszczyzna pierwotna — Kamiński Kraków 1946.

3) Ziemie zachodnie ogólnie

Kiełczewska Maria i Grodek Andrzej: Odra, Nisa najlepsza granica Polski — Inst. Zach. Poznań 1945.

Kiełczewska M., M. Gluck i Z. Kaczmarczyk: O lewy brzeg Odry — Inst. Zach. Poznań 1945.

Kiełczewska Maria: O podstawy geograficzne Polski — Inst. Zach. Poznań 1946.

Czekańska Maria: Z biegiem Odry — Wyd. Zach. Poznań, 1946 (120 zł).

Odzyskane ziemie — odzyskani ludzie (praca zbiorowa). — Wyd. Zach., Poznań 1946 (80 zł).

4) Śląsk

Piwarski Kazimierz: Zarys dziejów Śląska — P. Z. Z., Kraków, 1945.

Wrzosek Antoni: Nad Odrą i Nisą — Inst. Śląski, Katowice, 1945.

Kaczmarczyk Z.: Dzieje Śląska w wiekach średnich, PZWS. Warszawa 1946.

Szewczyk Wilhelm: Śląski trud literacki — Książnica Atlas. Warszawa—Wrocław, 1946.

Bolewski Andrzej: Gospodarcze znaczenie przemysłu Śląska Zach. — PZZ, Kraków, 1945.

Targ Alojzy: Śląsk pod okupacją niemiecką. Wydawnictwo Zachodnie.

5) Ziemia Lubuska

B. Krygowski i S. Zajchowska: Ziemia Lubuska — Inst. Zach. Poznań 1946.

6) Pomorze Zachodnie

Nitkowski Józef: Pomorze Zachodnie w stosunku do Polski — Inst. Zach. Poznań 1946 r.

7) Pomorze Wschodnie

Górski Karol: Państwo Krzyżackie w Prusach — Inst. Bałt., Gdańsk—Bydgoszcz, 1946.

Zajączkowski Stanisław: Dzieje zakonu krzyżackiego. Książka — Łódź, 1945.

Srokowski Stanisław: Prusy Wschodnie — Inst. Bałt. Gdańsk—Bydgoszcz, 1946.

Piwarski Kazimierz: Dzieje Prus Wschodnich w czasach nowożytnych — Inst. Bałt., Gdańsk, Bydgoszcz, 1946.

Górski Karol: Krótkie dzieje Prus Wschodnich — PZWS, Warszawa, 1946 (22 zł).

Kawecka-Gryczowa Alodia: Zarys piśmiennictwa polskiego w Prusach Wschodnich — PZWS, Warszawa, 1946.

Srokowski Stanisław: Miasta i ludzie Prus Wschodnich — PZWS, Warszawa 1946.

8) Mapy

Kiełczewska Maria: Polska Zachodnia, mapa komunikacyjno-administracyjna — Inst. Zach. Poznań 1946.

W. Chojnacki i M. Kiełczewska: Okręg Mazurski, mapa komunikacyjno-administracyjna — Inst. Zach. Poznań 194[illegible].

J. Szaflarski i A. Wrzosek: Śląsk — mapa fizyczno-administracyjna — Inst. Śląski, Katowice 1945.

Krygowski Bogumił: Wybrzeże polskie — mapa fizyczna — Druk. Ks. św. Wojciecha, Poznań 1946.

Szaflarski Józef: Pomorze Wschodnie — mapa fizyczno-administracyjna — Inst. Bałt., Bydgoszcz 1945 r.

Audycje radiowe dla młodzieży

Polskie Radio zawiadamia, że do programu zimowego zostały wprowadzone następujące audycje dla młodzieży:

Audycje szkolne

Wtorki: 8.50—9.35.
Czwartki: 12.40—14.00.
Sobota: 8.50—9.35.

Audycje dla młodzieży

Niedziela: 16.20—16.35.
Poniedziałek: 17.00—17.15.
Wtorek: 17.00—17.25.
Czwartek: 17.00—17.15.
Piątek: 17.00—17.10.
Sobota: 17.00—17.25.
„Głos Młodych": 21.30—21.45.

Audycje dla dzieci

Niedziela: 16.00—16.20.
Poniedziałek: 15.00—15.20.
Wtorek: 15.00—15.15 (małe dzieci).
Wtorek: 15.15—15.40.
Środa: 15.10—15.30.
Środa: 15.00—15.10.
Czwartek: 15.00—15.15.
Piątek: 15.00—15.25.
Sobota: 15.00—15.30.

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

Rola kierownika szkoły w realizacji powszechności nauczania

I. Zapoznanie się z obwodem szkoły

Obok innych obowiązków, statut szkół powszechnych nakłada na kierownika szkoły obowiązek wyzyskania wszystkich środków, prowadzących do realizacji powszechności nauczania w obwodzie powierzonej mu szkoły.

Czyni zadość temu obowiązkowi kierownik szkoły przede wszystkim przez zapoznanie się z obwodem swojej szkoły, a jeżeli jest to szkoła zbiorcza, z obwodem wszystkich szkół, które po 4,5 wzgl. 6 latach nauki oddają mu swoje dzieci, celem dalszego nauczania.

Wprawdzie statut, jako rozporządzenie z roku 1933, nie przewidywał jeszcze szkół zbiorczych, jednak już wtedy samo życie rozwiązywało tę sprawę w ten sposób, że ze szkół I. lub II. stopnia przechodzili uczniowie dobrowolnie do szkół III. stopnia organizacyjnego. Byli to przeważnie ci, którzy po ukończeniu szkoły siedmioklasowej, zamierzali kształcić się dalej. W § 77—80 statut regulował tę sprawę, przy czym w niektórych wypadkach zachodziła dla ucznia strata jednego roku. Obecne przepisy, tworzące szkoły zbiorcze, likwidują tę anomalię i uczeń przechodząc ze szkoły niepełnej do pełnej-zbiorczej, nie traci żadnego roku. W ciągu 7 lat każde dziecko może ukończyć pełną szkołę powszechną.

Ponieważ jednak kierownik szkoły zbiorczej już w klasie V. przyjmuje uczniów z obwodu innej szkoły, winien zapoznać się również z terenem szkół sąsiednich, szczególnie „pod względem praktycznej możliwości dostępu do danej szkoły dla dzieci, które mają do niej uczęszczać".

Chodzi tu więc przede wszystkim o poznanie dróg, które są dostępne przez cały rok szkolny, nie tylko w jesieni, ale i w lecie. Odległość dziecka z domu do szkoły nie może przekraczać 3 km, jeżeli chodzi o dzieci klasy I—IV., dla starszych roczników może inspektor szkolny przedłużyć pieszą drogę do szkoły do 4 km (zarządzenie Min. Ośw. z dn. 11. V. 1946 r.). Toż samo zarządzenie daje wytyczne, dążące do umożliwienia skrócenia tej drogi, a więc: ulepszenie i wytyczenie nowych przejść, mostów, którymi to pracami winny zająć się Komitety Szkolne i Gminne Komisje Oświatowe, na wnioski kierowników szkół.

Zdarza się, że rodzice posyłają dzieci do szkoły w sąsiedniej miejscowości, gdzie istnieje szkoła niższego stopnia org., tłumacząc, że droga jest krótsza. Prawdziwą przyczyną posyłania dziecka do szkoły niższego stopnia org. jest to, że nauka w szkołach tych trwa krócej, dziecko po 2—3 lekcjach wraca do domu i pomaga w gospodarstwie. Jakkolwiek przepisy szkolne pozwalają rodzicom na posyłanie dzieci do szkoły sąsiedniej, jednak czynią to w tym sensie, aby uczeń mógł chodzić do szkoły wyższego stopnia organizacyjnego, a nie odwrotnie. Wprawdzie po kilku latach uczniowie wracają do swojej macierzystej szkoły dla dokończenia edukacji, jednak postępowanie takie nie powinno mieć miejsca, ponieważ siłą rzeczy szkoła I. stopnia nie może tak rozwinąć umysłu dziecka, jak to uczynić może szkoła wyższego stopnia org. To też takie wracające dzieci często nie mogą nadążyć w nauce, załamują się, a przez to powiększają kadry drugorocznych. Realizacja powszechności nauczania wymaga nie tylko objęcia wszystkich dzieci w wieku obowiązku szkolnego, ale także dopilnowania, aby ci, którzy mają ku temu odpowiednie warunki, ukończyli szkołę możliwie najwyższego stopnia.

Celem zorientowania się w możliwościach komunikacyjnych dzieci szkolnych, koniecznym jest zaopatrzyć szkołę w plan obwodu szkolnego i sąsiadujących z nią miejscowości. Plan taki w podziałce 1:5.000 dałby obraz nie tylko istniejących przejść, ale przyczyniłby się do sprecyzowania odpowiednich możliwości ulepszenia i skrócenia komunikacji, o których była powyżej mowa. Pomocą w rysowaniu takiego planu mogłyby być mapy hipoteczne wsi, znajdujące się dziś w posiadaniu sołtysów czy wójtów. Jednakże rysując, należałoby uwzględnić w nich zmiany zaszłe w ostatnich dziesiątkach lat, ponieważ mapy hipoteczne jako dawne nie są obrazem dzisiejszej rzeczywistości. Dotyczy ta uwaga nie tylko umiejscowienia domów, ale także dróg, mostów, czasem nawet samego budynku szkolnego.

Plan miejscowości szkolnej jest w pierwszym rzędzie pomocny kierownikowi szkoły po objęciu nowej placówki, celem zorientowania się w obwodzie powierzonej mu szkoły, ale przydać się może i tym kierownikom szkół, którzy już dawno pełnią obowiązki w danej miejscowości.

(Ten sam plan może być pomocą naukową w szkole. Dlatego okólnik Min. W. R. i O. P. z dn. 21. 5. 1937 r. w sprawie wykazu pomocy szk. wymienia plan miejscowości szkolnej w dziale koniecznych pomocy naukowych).

II. Ewidencja dzieci zamieszkałych w obwodzie szkolnym

W obecnym roku szkolnym są obowiązane do uczęszczania dzieci urodzone w r. 1933—1939, a z roku 1932 te, które:

1. mają ukończyć ostatnią klasę danej szkoły,
2. mieszkają na terenach, na których już przedtem istniał ośmioletni obowiązek szkolny,
3. mieszkają na terenach, na które specjalnym zarządzeniem jest rozciągnięty ośmioletni obowiązek szkolny tzn. w powiecie bialskim i tarnowskim, jeżeli chodzi o Kuratorium O. S. Krakowskiego.

Zasadniczą podstawą, na której opiera się kierownik szkoły przy przyjmowaniu uczniów jest metryka szkolna (kartkowa lub książkowa, w niektórych szkołach jedna i druga). Do niej wpisuje się wszystkie dzieci zamieszkałe w rejonie szkoły, choćby urodziły się poza nim.

Spis dzieci urodzonych w danej miejscowości otrzymujemy z urzędu stanu cywilnego (ew. parafialnego).

Spis urodzonych w innej miejscowości, a zamieszkałych w danym obwodzie szkolnym powinniśmy otrzymać z biura ewidencyjnego gminy. Jednak do czasu zaprowadzenia dokładnych ksiąg meldunkowych, źródło to będzie niekompletne.

To też co kilkanaście lat, Główny Urząd Statystyczny i Ministerstwo Oświaty polecają sporządzenie spisu dzieci i młodzieży w wieku od 0—18 lat życia Aby spisy te były kompletne, instrukcja podawała, że spisujący mają osobiście obejść wszystkie domy i na miejscu dokonać spisu. Spisy takie odbyły się w r. 1925 i 1945, a dokonało ich w przeważnej części nauczycielstwo, jako dające najwięcej gwarancji sumiennej pracy (szkoda, że tylko honorowej a nie honorowanej). Spis ten, to trzecie źródło czerpania wiadomości o zamieszkałych dzieciach i to źródło najwiarygodniejsze, lecz tylko ze stanu 1945 r.

Z powdu przesiedlania się ludności wiele dzieci przybywa z innych stron kraju. Choćby nawet przybywająca rodzina zameldowała się w urzędzie gminnym, nie istnieje na razie tak ścisły kontakt między szkołą a gminą, aby ta ostatnia zawiadamiała kierownika szkoły o przybyciu tego czy innego dziecka do danej wsi.

Są wypadki, że rodzice umyślnie posyłają dzieci na służbę do innej miejscowości, sądząc, że ślad po nich zaginie i nie będą musiały uczęszczać do szkoły, a przez to wynagrodzenie za ową służbę wzrośnie. Na szczęście wypadki takie są dzisiaj sporadyczne. Częściej się zdarza, że rodzice sami, rozumiejąc potrzebę nauki, pilnują nowego opiekuna dziecka, aby do szkoły dziecko posyłał.

Tak czy inaczej kierownik szkoły musi poza wymienionymi źródłami szukać sposobów, aby stale posiadał wiadomości o przybywających na jego teren dzieciach. Dużą pomocą będą tutaj same dzieci. Wiedzą one doskonale, w którym domu mieszkają jeszcze dzieci, które do szkoły nie uczęszczają i mogą przyczynić się do powiadomienia kierownika o tychże.

III. Przyjmowanie uczniów

W p i s y d o k l a s y I. Dzieci zapisane w metryce winny być wpisane do szkoły. Wpisy odbywają się w mies. maju (Dz. Urz. Kur. O. S. K. Nr 7 z 1932 r.), przed ułożeniem projektu organizacji szkoły na rok następny. Wpisy do klasy I. winien przeprowadzić osobiście kier. szkoły przy współudziale nauczyciela, który w następnym roku szk. będzie prowadził klasę pierwszą.

Jest zwyczaj, że rodzice (opiekunowie) przyprowadzają ze sobą dzieci mające być zapisane. Winno to stać się regułą, ponieważ przy zetknięciu się z dzieckiem, przyszłym uczniem, kierownik szkoły może zorientować się w jego fizycznym, a nawet umysłowym rozwoju.

Niekiedy rodzice proszą o:

1. odroczenie obowiązku szkolnego dziecku ze względu na:
   a) słaby rozwój fizyczny czy umysłowy,
   b) odległość domu od szkoły.
2. przyjęcie dziecka, które jeszcze nie powinno do szkoły uczęszczać.

ad 1. Rozporządzenie Min. W. R. i O. P. z dn. 30. V. 1932 postanawia, że odraczanie o rok rozpoczęcia obowiązku szkolnego w wypadku indywidualnym należy do kompetencji:

a) kierownika szkoły, o ile dotyczy dzieci opóźnionych w rozwoju fizycznym lub umysłowym,

b) inspektora szkolnego, o ile dotyczy dzieci, które z powodu warunków komunikacyjnych mają utrudniony dostęp do szkoły.

ad 2. Artykuł 7 ustawy o ustroju szkolnictwa stwarza możliwości przyjmowania do szkoły dzieci, które dopiero w roku następnym będą do szkoły obowiązane uczęszczać, a rozporządzenie wykonawcze do tejże ustawy wyjaśnia, że przyjmowanie takich dzieci należy do kompetencji inspektora szkolnego, który może za zezwoleniem Kuratorium O. S. upoważnić do tego kierownika publ. szkoły powszechnej. Równocześnie rozporządzenie to zastrzega, że przyjęcie takie jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy nie przeszkodzi zapisaniu dziecka, będącego w wieku obowiązkowym i nie spowoduje nadmiernego przepełnienia izby szkolnej i przeciążenia nauczyciela. Kierownik szkoły może więc przyjąć takiego ucznia tylko za zezwoleniem inspektora szk. W praktyce dzieje się to zazwyczaj w ten sposób, że kier. szkoły przyjmuje prośby rodziców, przesyła je Inspektoratowi Szkolnemu, podając powody, dla których możliwym jest pozytywne załatwienie sprawy.

Powody mogą być rozmaite np. odpowiedni fizyczny i umysłowy rozwój dziecka, liczebność rocznika, który w przyszłym roku ma uczęszczać do szkoły, tym bardziej w tym wypadku, gdy w następnym roku trzebaby stworzyć 2 oddziały równoległe klasy pierwszej, a przyjęcie kilkorga dzieci o rok wcześniej nie spowoduje przeciążenia uaczyciela, zaś owe przyszłoroczne 2 oddziały równoległe tym sposobem skomasujemy do jednego oddziału.

Przykład: z r. 1939 jest obowiązanych 42 dzieci

z r. 1940 jest obowiązanych 66 dzieci.

Gdyby przyjęto 12 dzieci z rocznika 1940, wówczas klasa I. liczyłaby w dwóch po sobie kolejnych latach po 54 dzieci. Naturalnie byłoby to możliwym, gdyby izba szkolna mogła pomieścić 54 uczniów.

Zapisy do klasy II. i wyższych. Rozporządzenia szkolne nie normują sprawy wpisów do klasy II. i następnych. Jednak ze względu na obowiązek ułożenia projektu organizacji szkoły na rok następny, kierownik szkoły może zarządzić w odpowiednim czasie zapis tychże uczniów. Jest to poniekąd wskazane i z tych względów, że uczniowie przechodzą dobrowolnie ze szkół jednej miejscowości do drugiej i może zaistnieć nawet konieczność zmiany organizacji, jeżeli nie całej szkoły, to przynajmniej niektórych klas.

Przyjmowanie uczniów z innych obwodów.

Przyjmowanie uczniów z innych szkół odbywa się z reguły na zasadzie odpowiedniego świadectwa szkolnego, które pozostaje w aktach szkoły przyjmującej nowego ucznia. Koniecznym jest, by uczniowie przenoszący się przynosili ze sobą świadectwo odejścia ze szkoły poprzedniej. W ten sposób kierownik szkoły oddającej ucznia, wiedziałby o tym i w swoim projekcie org. obniżyłby odpowiednio liczbę uczniów danych klas. Niezależnie od tego kierownik szkoły przyjmującej ucznia winien potwierdzić pisemnie, że uczeń ten rzeczywiście zgłosił się do szkoły. Świadectwa odejścia jak i potwierdzenia o przyjęciu ucznia są potrzebne do tego, aby żadne dziecko obowiązane do nauki nie zginęło z ewidencji szkolnej.

Przy przekazywaniu uczniów tak dobrowolnie jak i przymusowo do szkoły zbiorczej, winni kierownicy szkół w ślad za uczniem nadsyłać odpis dotychczasowych ocen i to od kl. I. W ten sposób nuaczyciele, którzy widzą ucznia po raz pierwszy mają możność zapoznania się od jednego rzutu oka, z jakim uczniem mają pracować, w których przedmiotach więcej mu pomóc, nie tracąc czasu na poznawanie ucznia w klasie, co nastręcza wiele trudności, szczególnie, gdy klasa jest liczna a uczniów przybywających (np. w szkole zbiorczej) jest kilkunastu.

Uczniowie zamieszkali w obwodach innych szkół są prowadzeni w metryce szkoły w miejscu ich zamieszkania. W szkole zbiorczej figurują tylko w rejestrze i na liście rocznika z odpowiednią adnotacją.

Organizacja ciągów skróconych. Celem przyjścia z pomocą dzieciom, które nie mogły w czasie wojny ukończyć szkoły, względnie są opóźnione w nauce, Min. Ośw. poleca zorganizować specjalne ciągi skrócone. Są one dostępne tylko dla tych, których wiek jest o dwa lata wyższy ponad normalny wiek klasy. Jeżeli więc w klasie IV. są uczniowie w wieku lat 10, może być utworzony ciąg skrócony dla uczniów tej klasy, którzy ukończyli lat 13, bowiem oprócz 10-letnich mogą pobierać naukę w normalnej klasie IV. także uczniowie 11 i 12-letni. Naturalnie, gdy 13-letnich jest kilku a 11 i 12-letnich również niewielu, można dla nich wszystkich utworzyć jeden ciąg skrócony.

W rozporządzeniu swoim Ministerstwo wyraźnie zaznacza, że ma to być „likwidacja skutków wojny w nauczaniu". Jeżeli pozostawienie ucznia w klasie na rok drugi nastąpiło z powodu niedorozwoju umysłowego, wtedy ciąg skrócony nie pomoże i uczeń taki nie osiągnie odpowiedniego poziomu wykształcenia. Ciągi bowiem nie są szkołami specjalnymi.

Przyjęcie opóźnionego do ciągu skróconego nie przesądza sprawy jego promowania do wyższej klasy. Promowanie tak w klasach normalnych, jak i na ciągach musi być dokonane na podstawie odpowiednich zarządzeń (Postanowienie Min. WR. i OP. z dn. 31. 5. 1938, Nr II. P.-4291/38) w sprawie klasyfikowania i promocji uczniów publ. szkół powsz.

Ponieważ uczestnicy ciągów skróconych mają przerobić materiał nauczania w terminie dwa razy krótszym, kier. szkoły musi specjalnie zająć się organizacją tychże, w pierwszym rzędzie doborem sił nauczycielskich, a następnie ułożeniem rozkładu materiału naukowego na posiedzeniu Rady Pedagogicznej.

Wypełnianie rejestru uczniów.

W pierwszych dniach września wpisujemy do rejestru w dzienniku lekcyjnym uczniów, którzy zgłosiil się z nowym rokiem do szkoły, wypełniając dla nich wszystkie wiersze w rejestrze. Co pewien czas kier. szkoły przeglądając dziennik, sprawdza między innymi i frekwencję. Dobrze jest zanotować u dołu rejestru odpowiedni Nr. ucznia, pod którym zapisany jest w metryce szk. Jest to pomocne przy wyszukiwaniu danego dziecka w metryce, gdy zajdzie tego potrzeba. Dzieci, które nie zgłosiły się do szkoły z nowym rokiem szkolnym nie powinny figurować w rejestrze dziennika lekcyjnego, ponieważ nie są to uczniowie a tylko dzieci w wieku obowiązku szkolnego. Tymi ostatnimi opiekuje się kier. szkoły, a nie opiekun klasowy.

Dane statystyczne odnoszące się do stanu klasy z dn. 1. X. wpisuje się na ostatnich stronicach rejestru. Liczby tam podane przepisuje kier. szk. do sprawozdania z organizacji szkoły.

IV. Kontrola metryki szkolnej.

Kontrolę metryki szkolnej przeprowadza Rada Pedagogiczna. Zasadza się ona na dokonaniu przy każdym uczniu adnotacji, zależnie od stosunku jego do wypełnienia obowiązku szkolnego. Uczniowie danej szkoły otrzymują adnotację, do której klasy uczęszczają. Uczniowie nieuczęszczający takiego zaznaczenia nie otrzymują i w ten sposób łatwo spostrzec, którzy nie zgłosili się jeszcze do szkoły. Kierownik szkoły, wzywając rodziców, dowie się o właściwej przyczynie nieuczęszczania. Jeżeli powodem jest dłuższa choroba, winno być przedłożone świadectwo lekarskie; jeżeli uczeń chodzi do innej szkoły, winien przynieść świadectwo przyjęcia do owej szkoły; jeżeli uczeń zmienił miejsce zamieszkania, winni rodzice podać nowy jego adres. W tym ostatnim wypadku kier. szk. powiadamia o tym kierownika szkoły w siedzibie nowego miejsca zamieszkania ucznia, żądając w zamian potwierdzenia jego przyjęcia.

Wszystkie te dowody „ubytku" winny być ponumerowane i ułożone w osobnej teczce, a w metryce szk. zanotowana w uwadze odpowiednia liczba porządkowa. W ten sposób, Rada Pedagogiczna, kontrolując metrykę ma przegląd, którzy uczniowie z nieuczęszczających mają swoją absencję usprawiedliwioną.

V. Ewidencja nieuczęszczających

Wyszukanie przyczyn nieuczęszczania.

Wreszcie pozostają dzieci, które nie chorują, nie przeniosły się do innej szkoły, nie zmieniły miejsca zamieszkania, a do szkoły nie chodzą.

Praktyka wykazuje, że owo nieuczęszczanie może mieć trojaką przyczynę:

1. brak opieki rodzicielskiej
2. ubóstwo
3. opieszałość rodziców wzgl. opiekunów.

Usuwanie przyczyn. Pierwsze dwie przyczyny czasem łączą się z sobą. Zarządzenie Min. Ośw. z dn. 11. V. 1946 przewiduje je i zaleca: „Szkoły zwrócą uwagę na dzieci pozbawione opieki rodzicielskiej i w porozumieniu z miejscowymi organami opieki społecznej zgłoszą Inspektorowi Szkolnemu (referat opieki nad dzieckiem) celem zapewnienia tym dzieciom w razie potrzeby opieki w Domach dziecięcych lub w rodzinach zastępczych".

A więc, jeżeli chodzi o brak opieki rodzicielskiej, Referaty opieki nad dzieckiem winny na wniosek kier. szk. zorganizować tę opiekę w rodzinach zastępczych. Rola Referatów nie kończy się na zorganizowaniu tej opieki. Okólnik Nr. 3 Kuratorium O. S. Kr. z dn. 16. I. 1946 mówi, że dzieci pozbawione rodziców albo dzieci narażone na złe wpływy otoczenia podlegają opiece całkowitej, inne częściowo. Opieka całkowita obejmuje **wychowanie** w innych instytucjach lub w rodzinach zastępczych. Opieka częściowa udziela rodzinie pomocy dla dziecka w postaci żywności, odzieży, zapomóg itp.

Okólnik ten reguluje też sprawę powszechności nauczania dzieci, mieszkających w zakładach, podlegających opiece, a nawet troszczy się o nauczanie uzupełniające dla opóźnionych w nauce.

Należy też podkreślić, że opieka, o jakiej mowa w tym okólniku, dotyczy nie tylko nauczania, ale i wychowania.

Tenże sam okólnik przypomina, że samorządy wykonywać będą nadal obowiązki, wynikające z ustawy o opiece społecznej z dn. 11. VIII. 1923 r.

Rola kierownika szkoły w usuwaniu przyczyn nieuczęszczania dziecka do szkoły polega w pierwszym rzędzie na poczynieniu kroków w Wydziale Opieki nad Dzieckiem i w samorządzie terytorialnym, aby te instytucje w ramach swoich możliwości zajęły się stworzeniem dla wymienionych uczniów takich warunków, któreby przyczyny owe faktycznie usuwały.

Wreszcie pozostają dzieci, których rodzice wzgl. opiekunowie do szkoły nie posyłają wskutek opieszałości. I znowu odpowiednie zarządzenie Min. Ośw. wskazuje, że winnych nieposyłania dziecka do szkoły należy pociągnąć do odpowiedzialności na podstawie dotychczasowych przepisów, przy czym kompetencje dawnych Rad Szkolnych Miejscowych przechodzą na Gminne Komisje Oświatowe. Przepis ten dotyczy rodziców, którzy: 1. nie posyłają dzieci do szkoły przez cały rok szkolny; 2. bez usprawiedliwienia nie posyłają ich przez kilka czy kilkanaście dni w miesiącu.

„Pociągnięcie do odpowiedzialności" może nastąpić po wyczerpaniu innych stojących do dyspozycji kier. szkoły możliwości, a możliwościami tymi są:

1. Indywidualne wezwanie ojca, matki wzgl. opiekuna i przedstawienie mu skutków nieposyłania dziecka do szkoły i to skutków, które odbiją się ujemnie tak na dziecku jak i na nim samym;

2. Ogólne zebrania rodzicielskie, na których kierownik szkoły omówi sprawę frekwencji w szkole.

Sankcje karne. Gdy i te przedsięwzięcia nie odniosą pożądanego skutku, wtedy kier. szk. przedkłada wykaz rodziców winnych nieposyłania dzieci do szkoły — Gminnej Komisji Oświatowej przy Radzie Narodowej.

Musimy sobie zdać sprawę z tego, że od czasu wysłania takiego wykazu do chwili wpłacenia grzywny przez rodziców, upłynie dość długi okres, przez który dziecko w dalszym ciągu do szkoły nie chodzi. Nałożona grzywna jest karą dla rodziców, a kara powinna działać natychmiast, nie zaś po kilku tygodniach czy nawet miesiącach. Poza tym stałe wysyłanie mandatów karnych do tych samych rodziców też nie prowadzi do celu, bo nakazy te bez eg-

zekutywy spowszednieją. A egzekutywa nie leży w naszym ręku.

To też, choć na pierwszy rzut oka wygląda ta sprawa jasno i wydaje się, że prowadzi do szybkiego osiągnięcia celu, po głębszym zastanowieniu dochodzimy do wniosku, że lepiej jest załatwić ją na innej drodze, a tylko w ostateczności chwytać się tego środka.

Otwarta też jest kwestia, który z kierowników ma zająć się wykazywaniem rodziców tych uczniów, którzy obowiązkowo winni uczęszczać do szkoły zbiorczej, a jednak obowiązku tego nie wypełniają. Z chwilą oddania ich do szkoły zbiorczej, kierownik szkoły niepełnej stracił z nimi kontakt, ale jest odpowiedzialny za wypełnianie przez nich obowiązku szkolnego. Kierownik szkoły zbiorczej winien go zawiadomić o zaniedbywaniu obowiązku szkolnego i on wykazuje ich Komisji Oświatowej.

W każdym razie winna nastąpić współpraca obydwóch kierowników szkół, celem wykorzystania wszystkich środków, zmierzających do realizacji powszechności nauczania.

Antoni Koczur

Przegląd ostatnich wydawnictw

Mgr. W. Wilanowski, Mgr. J. Wójcik, Mgr. J. Buczkowski. Przepisy służbowe nauczycieli — Nakł. Państw. Zakł. Wyd. Szk. Warszawa 1946 r. str. 438. Cena 265 zł.

Wydawnictwo to mające na celu ułatwienie pracy urzędnikom administracji szkolnej, dyrektorom i kierownikom szkół wszelkich typów i stopni — obejmuje obowiązujące, — wydane zarówno przed, jak i po wojnie (do poł. 1946), — przepisy pragmatyczne, dyscyplinarne i uposażeniowe, częściowo i emerytalne, — wraz z przepisami wykonawczymi, okólnikami, instrukcjami i orzecznictwem Najwyższego Trybunału Administracyjnego.

Praca podzielona jest na 3 części, — pierwsza dotyczy pragmatyki, — druga odpowiedzialności służbowej nauczycieli, trzecia zawiera przepisy odnoszące się do spraw uposażeniowych. Dzieło opracowane jest bardzo przejrzyście, a skorowidz alfabetyczny zamieszczony na końcu ułatwia orientację w ogromnym materiale.

Wydawcy zastrzegają się, że egzemplarze okazowe niniejszej książki nie będą rozsyłane do Inspektoratów i Dyrekcji Szkół.

O. Kotula — W. Weinert — Poradnik dla nauczycieli, kierowników, dyrektorów szkół oraz pracowników administracji szkolnej. Nakł. Państw. Zakł. Wydawn. Szk. Warszawa 1946 — Tomów 2, str. 740 — 575. Cena 570 zł.

Poranik zawiera zbiór ważniejszych przepisów ustawodawstwa szkolnego wraz z uwagami praktycznymi. W tomie pierwszym znajdujemy wiadomości ogólne, obejmujące manifest P. K. W. N., wyjątki z traktatu poczdamskiego i polsko-rosyjskiego dotyczce nowych granic, wyjątki z kilku dekretów i ustaw o charakterze organizacyjnym, a dalej ustawy i przepisy dotyczące ustroju władz szkolnych, organizacji szkolnictwa od przedszkoli poprzez szkolnictwo powszechne do średniego, ogólnokształcącego i zawodowego, zarówno państwowego jak i prywatnego.

Tom drugi zawiera sprawy pedagogiczne, rozporządzenia i okólniki dotyczące kwalifikacji nauczycieli, stosunków służbowych funkcjonariuszów państwowych i nauczycieli oraz przepisy uposażeniowe. W ten sposób Poradnik obejmujący całokształt spraw szkolnych staje się nieodzowny dla wszystkich pracowników administracji szkolnej oraz dyrektorów i kierowników szkół.

Egzemplarze tego dzieła nie będą również rozsyłane do Inspektoratów i Dyrekcji szkół.

W. Nikolski i N. Jakowlew — Jak się ludzie nauczyli mówić. — Przekł. Stefanii Brun. Biblioteka Popularno-naukowa Nr. 4. Nakł. Spółdzielni Wydawn. „Książka" Łódź 1946, str. 54. Cena 20 zł.

Zagadnienie początków życia na ziemi, czy sprawa pochodzenia i rozwoju człowieka pierwotnego owiane były do ostatnich czasów mrokiem niezgłębionej tajemnicy. Przez długie wieki wystarczały ludziom utarte wierzenia i legendy zastępujące badania naukowe, w ostatnim dopiero stuleciu uczeni zaczęli się zapuszczać w dociekania nad tymi zamierzchłymi czasami i coraz to nową jakąś tajemnicę wydzierają minionej przeszłości, odległej od nas o tysiące, a nawet dziesiątki czy setki tysięcy lat.

Nasze powojenne instytucje wydawnicze doceniając ważność oświecania szerokich rzesz garnącego się do oświaty społeczeństwa, — wydają popularno-naukowe broszurki z różnych dziedzin życia, będące ostatnim wyrazem nauki. Po niezwykle interesujących książeczkach Michajłowa — Jak powstało życie na ziemi — i Rozwój świata organicznego (wyd. nakł. Państw. Zakł. Wyd. Szk.) — ukazuje się dziełko Nikolskiego i Jakowlewa omawiające tak ciekawy problem — jak początki mowy ludzkiej. Czy powstała ona stopniowo, a zaczątkiem jej były mimowoli wyrywające się dźwięki wyrażające różne uczucia, wrażenia i nastroje pierwotnego człowieka, czy wyszedł człowiek od ruchów, gestów i mimiki, do których potem dołączył dźwięki, czy wreszcie zaczął mówić odrazu całymi zdaniami — i kiedy i pod wpływem czego to nastąpiło? — oto zagadnienia, na którymi głowią się uczeni wszystkich wielkich narodów świata.

Rozróżniają oni trzy stadia rozwoju człowieka: małpolud — pitekantrop; człowiek pierwotny — neandertalczyk — i wreszcie człowiek nowy — neoantrop czyli homo sapiens. — Przypuszcza się, że już u małpoludów pojawiły się zaczątki mowy. Mowa — zdaniem uczonych — występuje wraz z pracą i w toku pracy, czyli pojawiła się już wtedy, kiedy małpoludy łączyć się poczęły w gromady dla zapewnienia sobie bezpieczeństwa i pokarmu.

Autorzy omawianej broszurki przychylają się do opinii, że pierwotny język był językiem „dźwiękozdań" tj. składał się z okrzyków-dźwięków, z których każdy miał sens całkowitego zdania. W dzisiejszych językach jeszcze, i to nie tylko u ludów na niskim stopniu kultury stojących, nie brak takich „dźwięko-sylab" wyrażających całe zdania (no, ej, hm, tss).

I jeszcze jeden problem usiłuje omawiana książeczka rozwiązać — oto autorzy jej starają się obalić pogląd mający za sobą zresztą poparcie wielu uczonych — jakoby wszystkie języki świata pochodziły od jednego wspólnego prajęzyka.

Ograniczając się tylko do zwięzłego omówienia treści niniejszej książeczki i pozostawiając dyskusję nad jej tezami kompetentnym znawcom — nie można jej odmówić jednego: jest poważnym krokiem naprzód na drodze do poznania pradziejów ludzkości — i dlatego nauczyciel, chcący się orientować w najnowszych badaniach naukowych w tej dziedzinie, nie może przejść obok niej obojętnie.

Prawidła poprawnej wymowy polskiej. Wyd. II. Nakł. Gebethnera i Wolffa, Kraków 1946, str. 32.

Jest to wznowienie pierwszego wydania z r. 1930 bez istotniejszych zmian. Książeczka ta polecona nauczycielom wszystkich szkół rozporządzeniem Ministerstwa Oświaty zawiera w 17 rozdziałach omówienie podstawowych prawideł poprawnej wymowy z uwzględnieniem pewnych dopuszczalnych odstępstw czy wariantów. Zamieszczony na końcu słowniczek obejmuje ponad setkę najbardziej typowych a zarazem wątpliwych pod względem poprawności wymowy wyrazów.. — Książeczka przeznaczona jest przede wszystkim do użytku szkoły i teatru, obydwie bowiem instytucje stawiają sobie za cel dbałość o piękno i poprawność wysławiania się, dlatego nie tylko nauczyciele, ale i kierownicy i reżyserzy teatralnych zespołów amatorskich winni się z nią dokładnie zapoznać.

Stanisław Grabski — Na nowej drodze dziejowej. — Państw. Instytut Wydawniczy — Warszawa 1946. Str. 98. Cena 80 zł.

Jest to jedna z nielicznych na razie, a niezmiernie potrzebnych w naszych powojennych warunkach prac, stawiających sobie za zadanie skrystalizowanie zasad nowej polskiej racji stanu przy jednoczesnym wytyczeniu dróg dla osiągnięcia zakreślonych nowych narodowych i państwowych celów. Warunki, w jakich znaleźliśmy się po ostatniej wojnie, nie są — zdaniem Grabskiego — wynikiem chwilowego układu sił ,ale konsekwencją długiego procesu dziejowego. Koncepcja Polski Jagiellońskiej, koncepcja rzeczypospolitej polsko-litewsko-ukraińsko-białoruskiej nie dała się utrzymać ani w XVIII w. ani wskrzesić — jak to chciał Piłsudski — po pierwszej wojnie światowej, — upadła i upaść musiała nie tylko wskutek kardynalnych błędów i nieudolności naszej polityki od czasów Zygmunta III poczynając, ale także wskutek budzenia się świadomości odrębności narodowej, religijnej i kulturalnej mas ludnościowych na wschód od Sanu i Bugu, których silniej związać z kulturą i państwowością polską ani w przeszłości, ani w ciągu ostatniego 20-lecia naszej niepodległości nie zdołaliśmy. Cienka warstwa ziemiaństwa polskiego, czy drobnego mieszczaństwa i inteligencji urzędniczej nie mogła tu odegrać roli rozstrzygającej o przynależności państwowej tych ziem. — W wyniku zwycięskiej nad Niemcami wojny należało stworzyć koncepcję Polski nowej, obejmującej obszar stanowiący zamkniętą całość geograficzną, o zdrowej strukturze gospodarczej i przede wszystkim zwarty narodowo — te trzy założenia podstawowe spełnia właśnie Polska dzisiejsza.

Po tych rozważaniach wstępnych przechodzi autor do sprecyzowania ideologicznych podstaw wychowania nowego polskiego społeczeństwa, któreby było czynnym członkiem wielkiej wspólnoty narodów świata, wnoszącym swój twórczy wkład w wielkie dzieło budowy lepszej przyszłości ludzkości. „Trwałym na przyszłość zapewnieniem naszej niepodległości musi być zbiorowe, konsekwentne narodu wraz z kierownictwem naszej polityki państwowej dążenie, by Polska była naprawdę potrzebna światu przez swą cywilizacyjną w nim misję" — a misją tą nie może być ani rola „przedmurza chrześcijaństwa" ani ambicja narodowo-państwowa „od morza do morza", ani chwała oręża, ale „powinno się stać szczególną naszą ambicją, byśmy nie byli nigdy przegroda ,ale zawsze łącznikiem między naszym wielkim wschodnim sojusznikiem i równie wielkimi naszymi zachodnimi sojusznikami".

Predestynuje nas do tej roli przynależność z jednej strony do wielkiej rodziny narodów słowiańskich, — z drugiej do kultury zachodnio-europejskiej. Osobna część rozprawy omawia zagadnienie stosunku Polski do Niemiec, naszego odwiecznego i jedynego obecnie wroga. W odniesieniu do tego sąsiada winniśmy się wyzbyć nie tylko uczucia niższości, ale stworzyć realne podstawy zarówno materialne jak i kulturalne, aby na każdym polu stanąć od Niemców wyżej.

Jakimi drogami dojść do tego, mówi o tym autor na ostatnich stronach tej niezmiernie ciekawej rozprawy, która może i powinna stać

się przedmiotem dyskusji na konferencjach rad pedagogicznych debatujących często nad ideowymi wytycznymi w wychowaniu nowego pokolenia.

Józef Chałasiński. Socjologiczne założenia reformy wychowania. — Biblioteczka Myśli Współczesnej Nr. 2 — Łódź 1946 r. Str. 22 — Cena 20 zł.

Broszurka ta jest odbitką artykułu zamieszczonego w I. numerze „Myśli Współczesnej" z czerwca 1946 r. Z uwagi na doniosłość zagadnień poruszonych w wymienionym artykule uznał autor za rzecz celową wydanie go oddzielnie. Przemawiał za tym przede wszystkim fakt, że jesteśmy w trakcie dyskusji nad reformą szkolną, do której właśnie praca prof. Chałasińskiego wnosi bardzo istotne akcenty. Po skreśleniu podstaw systemu wychowawczego w państwach o ustroju kapitalistycznym, faszystowskim i w Rosji Radzieckiej, dochodzi autor do zasadniczej tezy swej pracy, że systemu kształcenia i wychowania jakiegokolwiek społeczeństwa nie można rozpatrywać w oderwaniu od techniczno-gospodarczej i społecznej struktury kraju. Jeżeli reforma wychowania ma być skuteczna, nie można jej przeprowadzać wyłącznie na drodze administracyjnej, ale musi być ona ściśle związana z podłożem, na którym rozwija się życie zbiorowe — i z niego niejako wyrastać, czyli proces przebudowy systemu wychowania musi poprzedzać proces przebudowy ustroju społecznego, a w najlepszym razie mogą się one odbywać jednocześnie.

Różne społeczeństwa różne zakładają sobie cele i systemy wychowawcze. W systemie amerykańskim występuje businessman — człowiek interesu, — Anglia wykształciła wzór gentlemana, — ustrój sowiecki — komsomolca, stachanowca.

Jeśli chodzi o dotychczasowy system wychowania w Polsce, to zdaniem autora — odznaczał się on zawsze dwoistością, t. zn. inaczej wychowywano „panów" — inaczej „chłopów". Zasadą organizacji pierwszego było t. zw. wykształcenie ogólne, — drugiego obowiązek pracy materialnie produktywnej, — w ten sposób pogłębiała się u nas przez wieki przepaść i trudność wzajemnego porozumienia między warstwami społecznymi. „Bez przezwyciężenia tego zacofania nie może być mowy o ukształtowaniu się Polski w nowoczesny naród, w jednostkę dziejową zdolną do życia w ramach współczesnego świata cywilizowanego" — konkluduje autor.

Nowego systemu wychowania, nowej reformy szkolnej w Polsce nie da się opracować bez uprzedniej odpowiedzi na pytanie, na czym ma polegać nasza rewolucja społeczna, to tylko jest rzeczą pewną, że system ten musi być polski, a z systemów wychowawczych innych narodów „czerpać możemy tylko elementy konstrukcji, dostosowane do naszych warunków i potrzeb".

Oto — najogólniej ujęte główne myśli broszury, która zagadnienie reformy szkolnej stawia jako zagadnienie natury przede wszystkim socjologicznej.

CZASOPISMA

Poważną pomocą w pracy nauczyciela w szkole są czasopisma o charakterze naukowym lub popularno-naukowym, posiadające szlachetną ambicję zaznajamiania czytelników z ostatnimi osiągnięciami nauki na różnych polach. Kontakt z tego rodzaju czasopismami jest dla nauczyciela tym niezbędniejszy, że w ciągu długich lat wojny dokonano w wielu dziedzinach rewelacyjnych wprost odkryć i wynalazków, posunięto się w licznych gałęziach nauki niesłychanie naprzód, przeprowadzono cały szereg ciekawych badań, o czym do Polski gnębionej przez okupanta albo bardzo skąpe, albo zgoła żadne wiadomości nie dochodziły. Ponadto w ostatnich czasach na świecie zmienia się zasadniczo tak wiele, stare, uświęcone tradycją pojęcia poddaje się rewizji, przedyskutowuje się pod kątem dzisiejszych potrzeb dawne i nowe problemy — i to wszystko znajduje swój głęboki wyraz właśnie na łamach czasopism.

Na baczną uwagę naszych sfer intelektualnych zasługuje miesięcznik **Myśl Współczesna** — (Łodź, Piotrkowska 179 — cena poj. zeszytu 55 zł) poważne czasopismo naukowe, wychodzące od czerwca br. w Łodzi, którego Nr. 5-ty ostatnio się ukazał, — „Myśl Współczesna", — według zapowiedzi Komitetu redakcyjnego „pragnie stać się organem naukowym całej postępowej inteligencji polskiej, a stojąc na stanowisku swobody dociekań naukowych, pragnie przyczynić się do powstania w Polsce silnego i głębokiego nurtu twórczości naukowej". — I istotnie, kilkumiesięczny dorobek „Myśli Współczesnej" na polu działalności informacyjno-popularyzatorskiej ocenić musimy zdecydowanie jako pozytywny. Skala tematów i naukowa wartość ich opracowania wysuwają ją na czoło naszego czasopiśmiennictwa naukowego.

Na poparcie tego dość zacytować kilka artykułów z numeru ostatniego. I tak: Dr. L. Gąsiorowska daje przegląd polityczno-społeczno-ekonomicznych kierunków: „Od imperializmu do społecznego systemu gospodarczego"; — Dr. E. Warga omawia „Anglo-amerykańskie stosunki ekonomiczne"; — Al. Hertz zastanawia się „Kto rządzi Ameryką"?; — Dr. Wł. Misiuro pisze „O fizjologii człowieka pracy"; — Mgr. J. Żurawicka zajmuje się „Reformą Szkół Wyższych"; — ponadto znajdziemy tu kronikę prawniczą, ekonomiczną, francuską, radziecką, wreszcie bogaty dział recenzji omawiających ostatnie publikacje krajowe i zagraniczne.

Również z uznaniem odnieść się trzeba do najtańszego — mimo wysokiego poziomu nau-

kowego — miesięcznika: **Wiedza i Życie**, wydawnego staraniem T. U. R. w Warszawie (Aleja Róż 7, — cena zesz. poj. 30 zł. w prenumeracie 45 zł kwartalnie). Zeszyt 6-ty zawiera kilkanaście cennych artykułów z różnych dziedzin życia i myśli ludzkiej — pióra wybitnych naukowców i publicystów, żeby tylko wymienić np. niedawnego naszego gościa angielskiego K. Zilliacusa, omawiającego „Problemy pokoju", czy Aleksandra Herza (Nowy Jork) piszącego o Polonii Amerykańskiej, M. H. Serejskiego rozważającego „Funkcje społeczne nauki historii", albo J. Gaweckiego zastanawiającego się „Czym jest filozofia" — i wielu, wielu innych. Zeszyt zamyka kronika T. U. R. i korespondencja z czytelnikami .Zarówno „Myśl Współczesna", jak zwłaszcza „Wiedza i Życie" winny się znaleźć w świetlicach organizowanych dla młodzieży starszej i dorosłych.

WYDAWNICTWA KARTOGRAFICZNE

Eugeniusz Romer. Mały atlas geograficzny. Wyd. XIV. Nakł. Książnica—Atlas. Wrocław—Warszawa.

Jest to pierwszy atlas szkolny wydany na Ziemiach Odzyskanych. Zawiera 11 większych i kilkanaście mniejszych map przedstawiających wszystkie części świata i poszczególne kraje europejskie, a nadto planigloby oraz przegląd polskich krajobrazów. Mapa Europy politycznej uwzględnia już zmiany granic spowodowane ostatnią wojną.

Prospekt wydawnictw kartograficznych zamieszczony na kładce atlasu zapowiada wydanie: E. Romera — Atlasu Polski współczesnej oraz Piotrowicza-Semkowicza-Nankego: Atlasu Historycznego. Obydwa są już w przygotowaniu.

Dr. W. Walczak fizyczna mapa ziemi. Nakładem Księgarni Stefana Kamińskiego — Kraków, 1946 r. Format 82×112. — Cena 350 zł.

Mapa ta, wielobarwna, wykonana na papierze ofsetowym, bezdrzewnym stanowi poważną pozycję wśród wydawnictw kartograficznych, posiada znaczne wartości dydaktyczne i dlatego uznana została przez Ministerstwo Oświaty jako pomoc naukowa dla użytku szkół.

Ponadto nadesłano do Redakcji następujące podręczniki:

Biblioteczka francuska, nakładem Książnicy—Atlasu:

Z. 4. Charles Vildrac — Découvertes

Z. 11. Romain Roland — Le Jeu de l'Amour et de la Mort.

Z. 15 — Le Roman de Tristan et Iseut.

Z. 17. Beaumarchais — Le mariage de Figaro.

Wł. Żytyński

KRONIKA

1. **Wyniki zbiórki w „Dniach Święta Oświaty".** Wojewódzki Komitet „Święta Oświaty" w Krakowie podaje do wiadomości, że wyniki zbiórki na cele oświatowe urządzonej w dniach 1—3 maja br. przedstawiają się następująco:

zbiórka uliczna	428.041.30 zł
rozsprzedaż nalepek	135.312.— „
listy składkowe	85.886.50 „
subwencja Min. Ośw.	10.000.— „
Razem:	**659.239.80 zł**

Powyższą sumę rozdzielono w sposób następujący: Wydz. Oświaty i Kultury m. Krakowa otrzymał na ufundowanie bibliotek ruchomych kwotę 570.000 zł, Komitetowi Święta Oświaty w Warszawie przekazano na rzecz Ziem Odzyskanych 5% zebranej sumy tj. 30.044 zł, wydatki osobowe i koszta zbiórki wyniosły 31.759 zł, pozostałe saldo wynosi 27.436.80 zł.

2. **Towarzystwo Burs i Stypendiów.** Dnia 8 października odbyło się w Krakowie pod przewodnictwem prof. dra Stanisława Pigonia zwołane z inicjatywy Kuratora Okręgu Szkolnego zebranie organizacyjne Oddziału Towarzystwa Burs i Stypendiów R. P. Po przedstawieniu przez organizatorów zebrania założeń i zadań Towarzystwa rozwinęła się żywa dyskusja, w której zabierali głos członkowie T. B. S. oraz przedstawiciele instytucji i stowarzyszeń zainteresowanych ruchem zmierzającym do budowy i utrzymania burs dla młodzieży uczącej się i studiującej oraz do rozwinięcia szerokiej społecznej akcji stypendialnej dla niezamożnej a zdolnej młodzieży. W dyskusji podkreślono konieczność rozwinięcia działalności w Województwie Krakowskim oraz koordynacji dotychczasowych wysiłków w tej dziedzinie podejmowanych z różnych stron.

Wybrany został tymczasowy Zarząd Wojewódzki z prezesem ob. Włodzimierzem Gałeckim, Kuratorem Okręgu Szkolnego, na czele.

Siedziba i adres Zarządu: Kraków, ul. Dietla 90, III. piętro, Kuratorium.

Dnia 23 października odbyło się w Krakowie pod przewodnictwem dra Stefana Uhmy, wiceprezesa tymcz. Zarządu Wojew. posiedzenie Komitetu Tygodnia Towarzystwa Burs i Stypendiów R. P.

W końcu października w licznych miejscowościach Województwa Krakowskiego odbyły się zebrania oddziałów T. B. S. Omawiano na nich m. in. organizację Tygodnia Zbiórki Towarzystwa Burs i Stypendiów R. P. w dniach od 3 do 10 listopada b. r. **N.**

3. **Wizytacja Kuratora Okręgu.** W dniach 13, 14 i 16. XI. b. r. Kurator Okręgu Szkolnego Krakowksiego ob. Wł. Gałecki w towarzystwie wizytatorów ob. dr Figny i ob. Chrzana wizytował szkoły wszelkich typów w powiecie olkuskim. Zwizytowane zostały szkoły w następujących miejscowościach: Biały Kościół, Ojców,

Skała, Gołyszyn, Minoga, Wolbrom, Pilica, Ogrodzieniec, Klucze, Olkusz, Sławków, Bolesław, Skałka. Po wizytacjach odbył ob. Kurator konferencje z inspektorem szkolnym, starostą powiatowym i burmistrzem w Olkuszu. Tematem rozmów była między innymi sprawa remontu szkół w powiecie.

4. **Konferencja Ogniska Metodycznego j. polskiego.** W dniu 24 października b. r. odbyła się w Krakowie w Gimnazjum i Liceum im. B. Nowodworskiego konferencja Ogniska Metodycznego języka polskiego. Na porządku dziennym konferencji znalazło się sprawozdanie ze Zjazdu Naukowego im. B. Prusa w Warszawie, podstawy ideowe programu j. polskiego w szkole średniej, sprawozdanie z prac komisji programowej dla szkół zawodowych oraz sprawa bibliotek uczniowskich.

5. **Zjazd inspektorów szkolnych w Krakowie.** W dniach 29, 30 i 31 października b. r. odbył się zjazd inspektorów szkolnych Okręgu Krakowskiego. Zjazd obradował pod przewodnictwem ob. Włodzimierza Gałeckiego, Kuratora Okręgu Szkolnego Krakowskiego przy współudziale wizytatora Ministerstwa Oświaty ob. Karola Dziduszki. Wydział szkolnictwa powszechnego reprezentowany był przez ob. mgr. Ignacego Jakubca, naczelnika tegoż wydziału, oraz wizytatorów ob. Michała Sidora i ob. Feliksa Bursę.

Na program zjazdu złożyły się referaty na takie tematy, jak zagadnienia organizacyjne szkół powszechnych, rola inspektora szkolnego na odcinku organizowania bibliotek i czytelnictwa w powiecie, zagadnienia organizacyjne w dziale opieki nad dzieckiem, realizacja nowego programu w zakresie wychowania fizycznego, zagadnienia organizacyjne przedszkoli i dziecińców, podstawy wychowania Związku Harcerskiego i rola Inspektora Szkolnego w organizowaniu opieki nad wychowaniem harcerskim w powiecie, rota i zadania gminnych i powiatowych Komisyj Oświatowych oraz niezmiernie doniosłe zagadnienie organizacji Towarzystwa Burs i Stypendiów R. P.

Po referatach odbyła sę ożywiona dyskusja, która wykazała pełne zrozumienie doniosłości poruszanych zagadnień oraz troskę o dobro i poziom demokratycznej szkoły polskiej.

J.

Nakładem Wydawnictwa: DZIENNIK URZĘDOWY KURATORIUM OKRĘGU SZKOLNEGO KRAKOWSKIEGO.

Adres Redakcji i Administracji: KRAKÓW, ul. DIETLA 90, p. III, pok. Nr. 4, telefon 599-17.

Cena niniejszego numeru wynosi 35 zł. Konto P. K. O. Nr. IV-840

Zakłady graficzne „Litodruk" w Krakowie M — 17926